

JMG

Examensarbete i Medie- och
kommunikationsvetenskap
Höstterminen 2013

2014-01-20

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation
www.jmg.gu.se

”Det finns ingen «quick fix» i energifrågan.”

En kvalitativ studie av energifrågan i västerbottnisk dagspress

Författare: Johanna Stenmark
Handledare: Mathias A. Färdigh
Kursansvarig: Malin Sveningsson

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

*Tack till Tomas Odén för uppdraget och inspirationen.
Tack till Mathias A. Färdigh för din vägledning och dina kloka ord.
Tack till Susanna Henfridsson för din tid och ditt kritiska öga.*

Mycket tacksamhet till er alla.

Abstract

Titel	<i>”Det finns ingen «quick fix» i energifrågan.”</i> – En kvalitativ studie av energifrågan i västerbottnisk dagspress
Författare	Johanna Stenmark
Uppdragsgivare	JMG, Göteborgs universitet
Kurs	Examensarbete, Medie- och kommunikationsvetenskap, Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet
Termin	Höstterminen 2013
Handledare	Mathias A. Färdigh
Sidantal	39 sidor
Antal ord	12 930 st
Syfte	Att undersöka hur energifrågan omskrivs i västerbottnisk dagspress före och efter olyckan på Fukushima.
Metod	Kvalitativ innehållsanalys enligt Altheides ECA-modell
Material	155 (150) st texter av karaktären insändare, debatt och ledare från tidningarna Folkbladet, Norran och Västerbottens-Kuriren från mars månad under åren 2010, 2011, 2012 samt 2013.
Huvudresultat	Energifrågan i den västerbottniska dagspressen visar sig ofta vara regionalt orienterad. Med detta menas att det regionala perspektivet dominerar diskussionen över de fyra åren. Exempelvis debatten kring vindkraft. Fördelarna med vindkraften som förnyelsebar energikälla vägs mot de negativa effekterna som den kunna anses ha på närområdet. Vidare visar undersökningen vilken del av energifrågan som har legat i fokus har skiftat från år till år. Samt att en eventuell Fukushimaeffekt inte med rättvisa kan påvisas.

Forts.

I likhet med tidigare forskning på svenska medier uppvisas en viss ökning vad gäller uppmärksamheten i tidningarna efter olyckan i Japan. Detta för att sedan gå tillbaka till ursprungliga nivåer.

Keywords

ECA, energifrågan, Fukushima, Västerbotten, vindkraft, kärnkraft, norrländspatriotism

Executive summary

Denna studie ämnar undersöka hur energifrågan omskrivs i västerbottnisk dagspress före och efter olyckan på Fukushima. Studien är baserad på ett uppdrag från Göteborgs Universitet som har projektet *Energifrågan i medierna* under ledning av docent Tomas Odén som inspiration. Undersökningen genomförs med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys baserad på Altheides ECA-modell. I undersökningsmaterialet ingår 155 texter publicerade i tre västerbottniska dagstidningar, Folkbladet, Norran och Västerbottens-Kuriren.

Energifrågan är i sig ett ämne som berör många på både samhällsnivå och politisk nivå. Mot detta anser denna studies författare att studier på detta ämne kan vara intressanta att genomföra. Att det i mars 2011 skedde en förödande olycka vid Fukushima kärnkraftverk i Japan gör frågan aktuell och relevant. Efter olyckan kunde en effekt ses på den svenska opinionen vad gäller kärnkraftens vara eller icke. Denna effekt har gett upphov till uttrycket Fukushimaeffekt. Fukushimaeffekten har undersökts av Sören Holmberg vid Göteborgs universitet med flera. Effekten har även uppmuntrat till undersökningar av hur de svenska medierna har agerat i och kring frågan, vilket Odén i sin tur undersökt.

Ur Odéns studie föddes sedan en nyfikenhet kring hur energifrågan har behandlats ur ett mer regionalt perspektiv. Detta med motivationen att ett nationellt perspektiv inte alltid är lämpligt på en regional nivå. Dessutom önskade denna studie belysa frågan kvalitativt och således ge diskussionen en ny dimension. Således blev syftet och frågeställningarna för denna studie enligt följande:

Att undersöka hur energifrågan omskrivs i västerbottnisk dagspress före och efter olyckan på Fukushima.

Frågeställningar:

- Hur omskrivs energifrågan i tidningarna?
- Vilken ton har texterna i respektive tidning gentemot energifrågan?
- Finns det en Fukushimaeffekt vad gäller tidningarnas uppmärksammande av energifrågan?

Genom att utgå ifrån teorier som dagordningsteorin, framing och en teori om nyhetsvärdering strävar denna studie efter att belysa energifrågan ur ett regionalt medieperspektiv. Tillsammans med tidigare forskning från bland annat Sören Holmberg, Per Hedberg och Tomas Odén ska denna studie bidra till att vidga diskussionen ur ett västerbottniskt perspektiv. Det material som valts till undersökningen är baserade på två stycken urval. Studien är begränsad till att endast undersöka insändare samt debatt- och ledarartiklar. Detta på grund av given tidsram och de resurser som fanns att tillgå för denna studies genomförande. Vidare avgränsas studien till att undersöka en månad från fyra år, 2010, 2011, 2012 och 2013. Dessa år är valda för att rama in perioden före och efter Fukushima. Således undersökt alltså samtliga texter under mars 2010, mars 2011, mars 2012 och mars 2013. Själva sökningen av texterna är sedan baserad på en specifik söksträng designad för att ringa in energifrågans förekomst i de valda medierna.

Undersökningens resultat visar att energifrågan överlag faller in under form av vad som skulle kunna kallas för norrländspatriotism. Med detta menas att det i de allra flesta diskussioner ligger ett större fokus på det lokala och regionala än energifrågan i sig. Tydligast exempel på detta hittas i diskussionen kring vindkraften. Trots att den generella tonen gentemot förnyelsebar energi är god och positiv omskrivs vindkraften förhållandevis ofta i en negativ ton. Detta anses kunna bero på att de potentiella negativa effekterna som vindkraften kan ha på närmiljön väger tyngre bland de västerbottniska rösterna än de positiva. Vidare visar undersökningen att hur energifrågan har omskrivits har varierat mellan de fyra undersökningsåren. Gemensamt för de fyra åren är den politiska karaktären som de flesta av texterna besitter. Skillnaden är kanske framför allt att kärnkraften genom åren blir ett allt mindre frekvent diskussionsämne. Under 2010 och 2011 dominerade kärnkraftfrågan för att 2013 i princip vara osynlig.

Initialt önskade studien besvara frågeställningen om de studerade tidningarnas *respektive* ton gentemot energifrågan. Efter arbetet med materialet framkom dock svårigheter i att kunna svara på den frågan. Detta på grund av att tidningarna inte sällan har publicerat närmast identiska texter. Således var det inte längre relevant att beskriva respektive tidnings ton, då denna ofta var den samma. När det kommer till att ställa sig positiv eller negativ till exempelvis en energityp är det mer sällan som ett klart ställningstagande görs. Ofta är diskussionen i neutral ton och av allmän eller samhällelig karaktär.

Mot denna studies genomförande och resultat rekommenderas bland annat följande för vidare studier:

- *En studie som inkluderar västerbottnisk radio, TV och webb samt en utökad tidsperiod.*
- *Liknande studie utförda på andra svenska regioner.*
- *En kvantitativ studie av de västerbottniska medierna och energifrågan*

Innehållsförteckning

---

1. Introduktion	1
1.1 Energifrågan i opinion och medier	1
1.2 Uppdraget	2
1.3 Energifrågan och kärnkraften	2
1.4 En regional förankring	3
1.5 Syfte och frågeställningar	4
2. Teori	5
2.1 Energifrågan är mer än Fukushima	5
2.2 Fukushima i opinion och medier	6
2.3 Media och energifrågan – på dagordningen	8
2.4 Framing enligt Scheufele och de Vreese	10
2.5 Att använda sig av teorier	12
3. Metod	13
3.1 Kvalitativ kontra kvantitativ metod	13
3.2 Kvalitativ innehållsanalys enligt ECA-modellen	14
3.3 Västerbottensk dagspress	15
3.4 Folkbladet, Norran och Västerbottens-Kuriren	16
3.5 Urval av analysenheter	17
3.6 Ett andra urval	19
3.7 Andra händelser under undersökningsperioden	21
3.8 Studiens trovärdighet och tillförlitlighet	23
4. Analys och resultat	24
4.1 Undersökningens genomförande	24
2010 – Valår	26
4.2 Energifrågans politiska sida	26
4.3 Nationellt övertag med lokala uppstickare	27
2011 – Katastrofåret	28
4.4 Månaden med Fukushima	28
4.5 Svenska elprisernas ständiga närvaro	30
2012 – Ett år senare	31
4.6 Miljöfrågan och energifrågan	31
4.7 Efter katastrofen	32
2013 – Norrlandspatriotismens år	33
4.8 Kärnkraftfrågans förfall skapar rum för andra	33
4.9 En för alla, alla för Västerbotten	34

5. Sammanfattande diskussion	35
5.1 <i>Energifrågans politiska karaktär</i>	35
5.2 <i>Det regionala övertaget</i>	35
5.3 <i>Den svårångade tonen</i>	36
5.4 <i>Engagemanget för frågan</i>	37
5.3 <i>Fukushimaeffekt utan effekt</i>	37
6. Nya funderingar	39
Litteraturlförteckning	40
Bilaga 1 – Undersökningsmaterial	45
Bilaga 2 – Protokollen (ECA)	50

I. Introduktion

I.1 Energifrågan i opinion och medier

Den globala uppvärmningen och kärnkraftens vara eller icke vara är två av de mer omdebatterade ämnena i media. Frågan om miljövänlig energiutvinning och global uppvärmning fick nytt vatten på kvarnen bland annat genom filmen *An inconvenient truth* från 2006¹. Filmen med den amerikanske presidentkandidaten Al Gore ledde till en rörelse som är aktiv än idag². Historien om kärnkraften i media har i sin tur kantats av förödande olyckor. Olyckor av olika slag och storlek, från Windscale 1957 till Fukushima 2011³. Särskilt diskuterat är kärnkraftens förekomst i media i förhållande till opinionen. Efter olyckan på Fukushima kunde en så kallad Fukushimaeffekt på den svenska kärnkraftopinionen skönjas, detta enligt professor Sören Holmberg vid Göteborgs Universitet⁴. En Fukushimaeffekt innebär en negativ effekt på den svenska kärnkraftopinionen efter olyckan som inträffade i mars 2011. Alltså att den svenska opinionen har en mer negativ inställning gentemot kärnkraften än tidigare. Detta påstående är baserat på en jämförelse mellan 2010 och 2011 års nationella SOM-undersökningar.⁵ Efter 2012 års SOM-undersökning publicerades sedan rapporten *Fukushimaeffekten har inte falnat*⁶. Den rapportens resultat pekade på att det fortsatt gick att se en viss effekt av olyckan 2011. Däremot är resultatet inte lika entydigt som det var föregående år. Exempel på detta är att andelen av de svarande som inte hade någon uppfattning i frågan, efter en uppgång till 21 procent 2011, återgick till 16 procent 2012 (17 procent 2010). Samtidigt fortsätter stödet för en långsiktig avveckling av kärnkraften att öka, mellan 2010 och 2012 sågs en ökning på 9 procentenheter.⁷ Kärnkraftdebatten är dock inte bara uppmärksammat område i Sverige. Under 2013 publicerades exempelvis artikeln *Effect of the Fukushima nuclear disaster on global public acceptance of nuclear energy*⁸.

Att det som hittills diskuterats mestadels rört kärnkraft betyder inte att det är den enda energitypen i medierna. Denna studie eftersträvar att en bred variation av energityper och former av energiutvinning undersöks och uppmärksammas. Fokus ligger således inte på kärnkraften i medierna utan den totala energifrågan i medierna.

---

¹ Take Part (2013)

² Ibid.

³ Nationalencyklopedin (2013a)

⁴ Holmberg, S (2012)

⁵ Ibid.

⁶ Holmberg, S (2013)

⁷ Ibid.

⁸ Kim, Y et.al (2013)

1.2 Uppdraget

Den utveckling som bland annat Holmberg beskriver lockar en att undersöka hur medias rapportering kan ha påverkats av en eventuell Fukushimaeffekt. Därav intresset för denna studie och undersökning. Studien utgår från ett uppdrag från Göteborgs Universitet och institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG). Institutionen driver även forskningsprojektet *Energifrågan i medierna* som leds av docent Tomas Odén. Projektet syftar till att undersöka energifrågan i svenska medier, detta för att bland annat belysa eventuella huvudaktörer och argument i debatten. Forskningsprojektet omfattar utvalda svenska medier och fokuserar på perioden mellan riksdagsvalet 2010 och den sista december 2012. Undersökningen som projektet genomför bygger på en kvantitativ innehållsanalys och är tänkt att jämföras med en liknande undersökning från universitetet i Nürnberg-Erlanger, Tyskland. Projektet har finansierats av Energimyndigheten och i september 2013 stod råmaterialet till rapporten *Energifrågan i medierna* klart.⁹ Det är detta projekt som ligger till grund för uppdraget i projektkatalogen. Tanken är att, genom att fokusera på ett avgränsat område, göra en mer djupgående analys av frågan. Denna studie efterstavar att ge frågan en ny dimension genom att titta på energifrågan i media ur en kvalitativ infallsvinkel.

1.3 Energifrågan och kärnkraften

Energifrågan är i sig inget nytt forskningsområde och genom åren har en mängd olika undersökningar och relaterad forskning gjorts på området. På SOM-institutet har det presenterats texter på ämnet sedan institutets start 1986. Boken *SOM-undersökningen 1986* som utkom 1987 var baserad på den allra första nationella undersökningen och inkluderade rapporterna *Kärnkraftsprojektet* (Holmberg, S) och *Efter Tjernobyl* (Westerstål, J, Johansson, F och Arvidsson, L)¹⁰. Ett annat exempel är en jämförande studie på magisternivå från Umeå Universitet från 2011¹¹. I studien undersöks hur svensk dagspress rapporterat om kärnkraften före och efter olyckan på Fukushima¹².

Denna studie av energifrågan i medierna intresserar sig också för det fenomen som exempelvis Holmberg¹³ visat på. Nämligen den så kallade *Fukushimaeffekten*. Således är det önskvärt att inkludera perioden före och så väl som efter Fukushima i undersökningen. Hur detta uppnås genom metod och urval diskuteras vidare under metoddelen som återfinns i ett senare stadiet i denna studie.

---

⁹ Göteborgs universitet (2013a): Göteborgs universitet (2013b): Energimyndigheten (2012)

¹⁰ Holmberg, S & Weibull, L (red.)(1987)

¹¹ Larsson, J (2011)

¹² Ibid.

¹³ Holmberg, S (2012): Holmberg, S (2013)

1.4 En regional förankring

Medier som studieområde ansågs intressant utifrån ett antal faktorer men kanske framförallt utifrån teorier kring medias potentiella makt över allmänheten. Detta med särskild hänsyn till den eventuella makten över opinion och opinionsbildning. I denna undersökning avses medierna studeras ur ett regionalt förankrat perspektiv.

Tidigare studier som har gjorts inom energiområdet har ofta haft ett globalt eller nationellt perspektiv. Exempelvis har SOM-institutet sedan 1999 undersökt svenska folkets inställning gentemot olika typer av energikällor¹⁴. Denna studie tar sig dock an frågan ur regionalt perspektiv. Att applicera ett nationellt perspektiv på en lokal eller regional nivå ger inte alltid en rättvis bild av förhållandet. Den amerikanske filosofen John Dewey beskriver i sitt verk *The public and its problems* från 1927 de många dimensionerna av allmänheten¹⁵. Att samhället består av flera ”publics” (sv. *offentligheter el. allmänheter*) vars attribut och åsikter ser olika ut i olika sammanhang. Han menade även att en individ kan tillhöra flera publics och således kan även individens attribut och åsikter vara föränderliga.¹⁶ Att studera denna fråga på ett mer specifikt plan, som en typ fallstudie, kompletterar även den tidigare forskningen från bland andra Tomas Odén. Odéns arbete, som ligger till grund för uppdraget, har baserats på ett nationellt material och har analyserats utifrån ett nationellt perspektiv¹⁷. Denna studie önskar till en viss grad kunna komplettera det tidigare arbetet och ge frågan en ny dimension. Således anses en studie av medias förhållande till energifrågan ur ett regionalt perspektiv intressant att genomföra. Därigenom ska forskningsfrågan tas från det stora hela till det lilla specifika.

I en rapport från SOM-institutet undersöktes de regionala inställningarna gentemot energifrågan, detta genom en läns-baserad indelning¹⁸. Rapporten är dock baserad på 2010 års nationella SOM-undersökning, Riks-SOM. Vilket innebär att den är baserad på data insamlad före olyckan på Fukushima som skedde i mars 2011. Senare genomfördes liknande undersökningar men då sammanfördes resultaten från de enskilda länen till så kallade riksområden.¹⁹ Detta innebär att det ur rapporten inte går att urskilja de enskilda länen resultat. Mot detta föddes ett intresse för att studera frågan närmare ur ett regionalt perspektiv.

---

¹⁴ Hedberg, P & Holmberg, S (2013)

¹⁵ Dewey, J (1927)

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Odén, T (2013)

¹⁸ Hedberg, P (2011)

¹⁹ Hedberg, P & Holmberg, S (2013); Hedberg, P (2011)

Denna studie ämnar således att studera regionala medier, och i detta fallet medier i Västerbottens län. Västerbotten är intressant på ett antal punkter men kanske framförallt då länet de senaste åren genomgått förändringar och utveckling vad gäller energifrågan och energiutvinning. En utveckling som fortfarande sker. Exempelvis finns det planer på omkring 1300 st nya vindkraftverk i regionen²⁰. Inget av Sveriges tre kärnkraftverk är belägna i länet, vilket skulle kunna innebära att inställningen till kärnkraften skiljer sig från den nationella. Sett till de resurser samt de ca 10 veckorna som fanns till förfogande för studiens genomförande var det nödvändigt att avgränsa studien. En av dess avgränsningar innebär att endast västerbottnisk *dagspress* ingår i undersökning. Mer om studien avgränsningar och material återfinns under studiens metoddel.

1.5 Syfte och frågeställningar

Mot denna bakgrund och diskussion är syftet således *att undersöka hur energifrågan omskrivs i västerbottnisk dagspress före och efter olyckan på Fukushima.*

Frågeställningar

- *Hur omskrivs energifrågan i tidningarna?*

Är vissa typer av energi mer vanliga än andra? Omskrivs de olika från tidning till tidning, från debatt till ledare? Förändras detta över tid? Denna fråga ska på ett övergripande plan beskriva vilka typer av energi som omskrivs och i vilket sammanhang.

- *Vilken ton har texterna i respektive tidning gentemot energifrågan?*

Är exempelvis ledarsidorna mer positivt vinklade än debatt sidorna? Ser förhållandet olika ut mellan tidningarna? Går det att urskilja politiska agendor bakom texterna? Förändrar sig detta under undersökningsperioden? Frågan skulle kunna belysa om det finns energityper som tidningen eller skribenten framställer särskilt positivt eller negativt. Samt att frågan snuddar vid möjligheten att skönja om det finns eventuell politisk motivation bakom det som skrivs.

- *Finns det en Fukushimaeffekt vad gäller tidningarnas uppmärksammande av energifrågan?*

Finns det mönster som tyder på att händelserna i Fukushima påverkar hur tidningarna uppmärksammar energifrågan? Denna frågeställning bygger på presenterade teorier om den så kallade Fukushimaeffekten och dess relation till rådande opinion. Huruvida olyckan skulle kunna anses ha effekt på hur energifrågan omskrivs i regional dagspress är det som önskas tittas närmare på i denna fråga.

---

²⁰ Länsstyrelsen Västerbotten (2013)

2. Teori

Under detta avsnitt presenteras den tidigare forskningen samt de medie- och kommunikationsteoretiska utgångspunkter som denna studie lutar sig mot.

2.1 Energifrågan är mer än Fukushima

Per Hedberg vid Göteborgs universitet har skrivit rapporten *Fortsatt stöd för mer vindkraft* som kom 2013²¹. Rapporten visar att det svenska folket inte bara har ett fortsatt stabilt stöd för vindkraft utan att även för andra typer av förnyelsebar energi. Bland dessa typer av förnyelsebar energi återfinns bland annat vattenkraft, vågkraft och solenergi.²²

Annan forskning, som exempelvis Holmbergs två undersökningar rörande Fukushima, antyder att inställningen till kärnkraften påverkar av ens sociala och politiska grupptillhörighet. Exempelvis är det en högre andel av de med högerpolitisk tillhörighet som är för användandet av kärnkraft än bland de med vänsterpolitisk tillhörighet.²³ Liket de två rapporterna från Holmberg innehåller även Hedbergs rapport uppgifter om differenser mellan olika sociala och politiska grupper i samhället. Exempelvis läses att andelen positiva gentemot vindkraft generellt sett är större bland de vänsterpolitiska partierna än de högerpolitiska.²⁴ Hedbergs rapport visade även att andelen svarande med en positiv inställning gentemot förnyelsebar energi ökade tillfälligt vid mätningen 2011. Redan vid mätningen följande år 2012 hade denna andel dock återgått 2010-års värden.²⁵ Utifrån diskussionen om en eventuell Fukushimaeffekt är de resultat som Hedbergs undersökning redovisar intresseväckande. Att andelen med positiv inställning gentemot förnyelsebar energi ökar 2011 skulle kunna förklaras med händelserna i Japan. Det som är särskilt intressant för denna studie är den återgång som Hedbergs undersökning visar.

Det är även möjligt att det skiljer sig mellan hur de regionala och de nationella medierna väljer att rapportera om ett ämne, i detta fallet energifrågan. Detta beror på situationen i samhället och hur mediet eller journalisten värderar en nyhet.

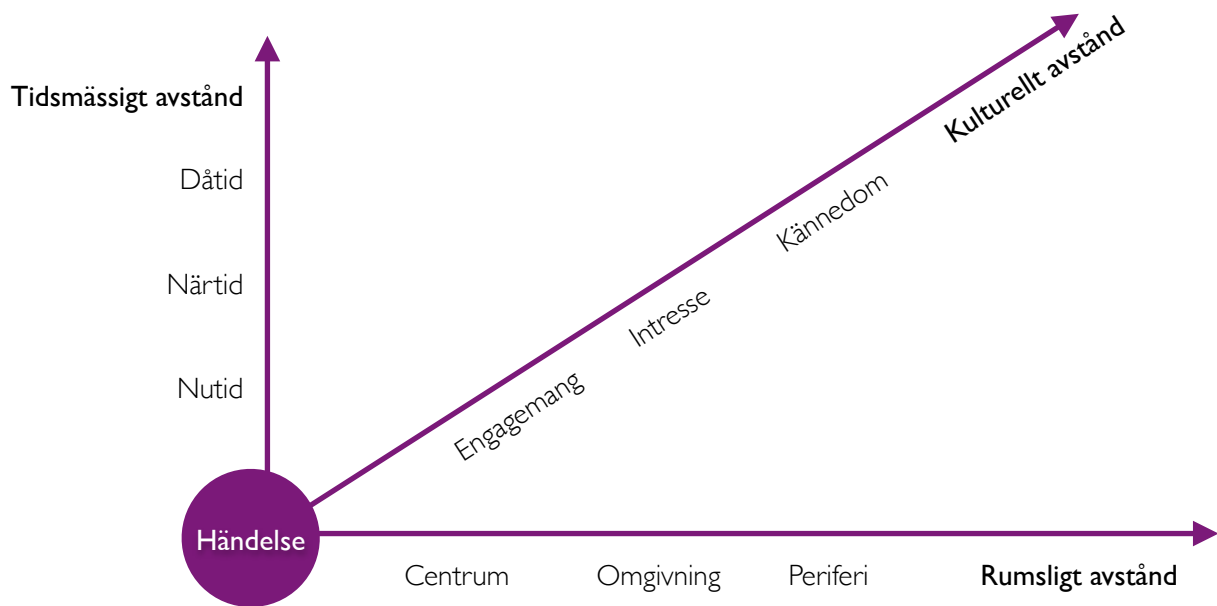
²¹ Hedberg, P (2013)

²² Ibid.

²³ Holmberg, S (2012): Holmberg, S (2013)

²⁴ Hedberg, P (2013): Holmberg, S (2012): Holmberg, S (2013)

²⁵ Ibid.

Figur 1. Prakkes modell för nyhetsvärdering ur Hadenius, S, Weibull, L & Wadbring, I (2009)

I boken *Massmedier* av Stig Hadenius m.fl. presenteras Prakkes modell för nyhetsvärdering²⁶. Modellen bygger på tre principer för nyhetsvärdering: det tidsmässiga, kulturella och rumsliga avståndet. En händelses närhet till de olika avstånden påverkar huruvida en händelse värderas som en nyhet eller inte. Dessa avstånd kan vara särskilt relevanta utifrån ett redaktionellt perspektiv.²⁷ Givet denna modell skulle de regionala medierna kunna ha ett annat förhållande till energifrågan än de nationella medierna. Detta eftersom uppfattningen eller värderingen av vad som är en nyhet således kan anses vara beroende på närheten mellan individen och frågan. Applicerat på denna studie skulle detta kunna innebära att media, i ett län som Västerbotten med en relativt hög andel vindkraft, är mer benägna att rapportera om vindkraft än andra län.

2.2 Fukushima i opinion och medier

Kärnkraftverket Fukushima i Japan drabbas av en allvarlig reaktorolycka den 11 mars 2011. Olyckan utgör en av historiens stora kärnkraftsolyckor tillsammans med Windscale 1957, Harrisburg 1979 och Tjernobyl 1986.²⁸ Trots att olyckan skedde för mer än tre år sedan i år kan effekter av den fortfarande ses i så väl opinion som medier. Exempelvis publicerades det i september 2013 drygt 470 st texter i svensk dagspress som relaterade till Fukushimaolyckan²⁹. Alltså närmare femhundra texter på endast en månad.

²⁶ Hadenius, S, Weibull, L & Wadbring, I (2009)

²⁷ Ibid.

²⁸ Nationalencyklopedin (2013); Sjöstrand, N G (2013)

²⁹ Mediearkivet (2013)

I rapporten *Fukushima-effekten* skriver författaren Sören Holmberg att den svenska kärnkraftsopinionen påverkats av händelserna i Japan. Efter olyckan visade bland annat den nationella SOM-undersökningen att stödet för svensk kärnkraft hade minskat. Holmberg skriver dock att effekten inte är någonting unikt för Fukushima, liknande fenomen kunde även ses efter händelserna i Tjernobyl och Harrisburg. Även andra länder har upplevt en effekt på kärnkraftopinionen vid kärnkraftolyckor. Bland annat upplevde den tyska kärnkraftopinionen en negativ utveckling efter Fukushima. Där steg stödet för en avveckling av landets kärnkraftverk med 26 procentenheter i en jämförelse mellan 2005 och 2011. Således konstaterar Holmberg att det går att uppvisa en viss katastrofeffekt på kärnkraftopinionen.³⁰

När det svenska folket åter ställdes inför frågan om deras inställning gentemot kärnkraft i 2012-års undersökning konstaterar Holmberg att förhållandet mellan Fukushima och opinionen i viss mån kvarstår. I rapporten *Fukushimaeffekten har inte falnat* läses att stödet avveckling av svensk kärnkraft vuxit med fyra procentenheter i jämförelse med 2010 års undersökning (från 44 procent till 48 procent). Vad gäller andelen respondenter som valt att inte ta ställning i frågan, alltså de som valt svarsalternativet ”Inget uppfattning” eller inte svarat på frågan, ser förhållandet annorlunda ut. I undersökningen 2010 motsvarade denna grupp 17 procent, 2011 låg denna siffra 21 procent. Till 2012 års undersökning hade dock denna siffra återgått till en lägre nivå å 16 procent. Holmberg anser att kärnkraftopinionen är ”katastrofkänslig” och som tidigare nämnt kunde liknande effekter även ses efter olyckor som Harrisburg och Tjernobyl. Däremot tappade avvecklingssidan något i opinionsmätningarna en tid efter Harrisburg och Tjernobyl. Ett liknande opinionstapp har dock inte kunnat uppvisas efter olyckan på Fukushima.³¹

Den katastrofkänslighet som Holmberg diskuterade kan även ses på andra områden. Efter tsunamin i Thailand 2005 och jordbävningen på Haiti 2010 ökade både förtroendet för ideella organisationer och donationerna till dem³². Ökningen var dock temporär, åren efter hade så väl förtroendet som donationerna åter sjunkit.³³ Holmbergs observationer skulle diskuteras utifrån modellen om nyhetsvärdering. Med detta menas att den uppmärksamhet en fråga får i medierna påverkar hur länge effekten varar på opinionen. Givet detta kan det diskuteras hur förhållandet ser ut på regional nivå. Mot den teori som modellen ger är det möjligt att regionala händelser får ett större utrymme i regional media än nationella eller globala händelser så som Fukushima. Applicerat på denna studie är det möjligt att kärnkraften har en mindre framträdande roll i de västerbotniska medierna än exempelvis vindkraft.

---

³⁰ Holmberg, S (2012)

³¹ Holmberg, S (2013)

³² Swedbank (2012)

³³ Ibid.

2.3 Media och energifrågan – på dagordningen

Att andelen respondenter utan uppfattning har återgått till nivåer likt de innan Fukushima, som beskrevs på föregående sida, skulle kunna vara en effekt av en minskad uppmärksamhet i media. Tomas Odén vid Göteborgs Universitet har undersökt medias rapportering av energifrågan före och efter Fukushima³⁴. Odéns undersökning bygger på en kvantitativ undersökning av åtta stycken svenska medier, däribland Svenska Dagbladet och Rapport 19:30. Undersökningen är baserad på data från perioden 1 juli 2010 till 31 december 2011 samt fyra månader under 2012 (februari, maj, augusti och november). Resultatet av studien visar att rapporteringen kring energifrågan ökade tillfälligt i och med Fukushima-olyckan. Någon månad efter rapporteringens kraftiga ökning svalnade dock medieintresset och rapporteringen minskade. Odéns resultat visar att det framförallt var kärnkraftens närvaro i medierna som sköt i höjden efter händelserna i Japan.³⁵ Vilket, i likhet med Holmbergs studier, skulle kunna tyda på en Fukushima effekt även i medierna. Detta kan vidare diskuteras utifrån teorier kring medias potentiella makt att kunna påverka opinionen.

Mot ovanstående diskussion blir därför dagordningsteorin intressant för sammanhanget. Dagordningsteorin eller teorin om agenda-sättning (eng. *agenda-setting theory*) som begrepp myntades av Maxwell McCombs och Donald Shaw 1972³⁶. I deras artikel *The Agenda-Setting Function of Mass Media* lägger de fram argument för hur media skulle kunna påverka samhällets agenda. Med agenda eller dagordning menas i sammanhanget exempelvis de samtalsämnen som styr våra diskussion.³⁷ Exempel på detta är den så kallade lunchrums diskussionen som är en vanlig markör för hur relevant ett ämne är. McCombs och Shaw ansåg att media har en viss makt att påverka vad allmänheten samtalar, diskuterar och argumenterar om. Således skulle media även kunna ha en påverkan på hur opinionen tar form. Däremot menade de att medias effekt främst gäller möjligheten att påverka *vad* allmänheten ska ha en åsikt om och alltså inte vilken åsikt de ska ha i en fråga.³⁸ Detta resonemang ligger i linje med det som diskuterats i föregående stycke.

McCombs tar sedan diskussionen om medias effekt på allmänheten till en vidare nivå i sin bok *Makten över dagordningen*. I boken diskuteras agenda-sättning utifrån två effektnivåer. Varav den första nivån avser förhållandet mellan media och allmänheten som beskrevs ovan.³⁹ Alltså att media har möjlighet att påverka *vad* men inte *hur* vad gäller allmänhetens agenda.

---

³⁴ Odén, T (2013)

³⁵ Ibid.

³⁶ McCombs, M & Shaw, D (1972)

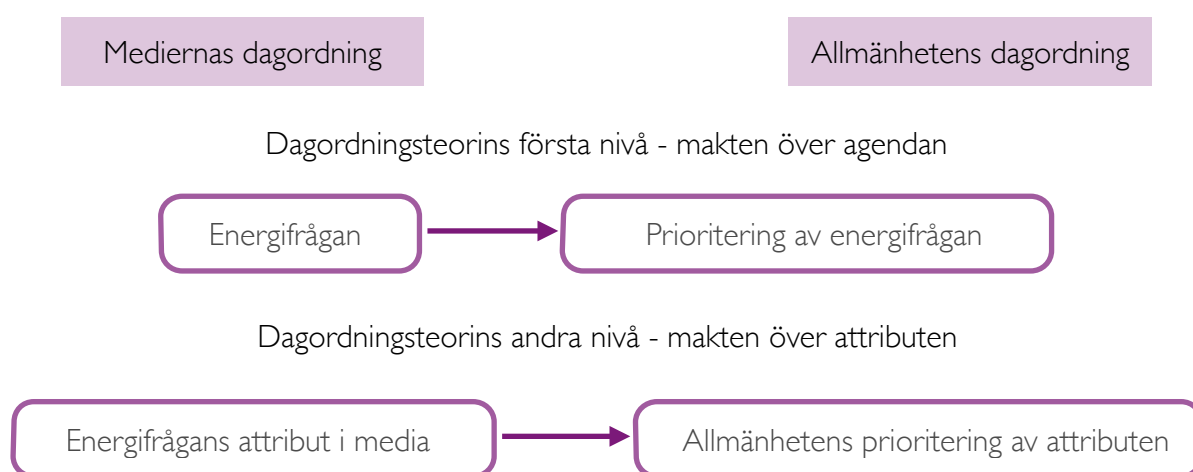
³⁷ Ibid.

³⁸ Ibid.

³⁹ McCombs, M (2006)

Denna studie intresserar sig dock särskilt för teorins andra nivå. Dagordningens andra nivå innebär enligt McCombs att medierna skulle kunna ha en viss effekt på allmänhetens inställning till en fråga. Detta genom de attribut som medierna tillskriver det aktuella ämnet.⁴⁰ I figuren nedan demonstreras dagordningsteorins nivåer utifrån energifrågan som nyhetsämne. Med *prioritering av attribut* avses de attribut vilka allmänheten är mer benägna att applicera på ett ämne. Denna studie kan i sig inte påvisa några dagordningseffekter, däremot bidrar teorin till en förståelse för studieområdet och i förlängningen en förståelse för resultaten. Applicerat på denna studie skulle förhållandet alltså kunna tänkas se ut enligt följande:

Figur 2. Energifrågan och dagordningsteorins två nivåer enligt McCombs, M (2006).

Medierna bör dock inte anses som ensam makthavare över opinionen, heller inte över hur en fråga omskrivs. De rapporterar och agerar utifrån det samhälle som de har omkring sig. Detta skulle kunna ses som att det även finns en dagordning för medierna. En sådan dagordning kallar McCombs för mediedagordningen⁴¹. McCombs liknar mediadagordningen med en lök, han anser att mediernas dagordning består av lager av andra dagordningar. Dessa andra dagordningar kan exempelvis handla om politik, aktuella händelser, lokala och regionala agendor m.fl.⁴² Teorins olika nivåer och lager belyser problematiken med studiens undersökningsmaterial. Med detta menas konsekvenserna av att inte veta varför en artikel har publicerats. McCombs teori om en mediadagordning är särskilt intressant då den lyfter medias potentiella funktion som agenda-sättande kanal. Alltså att det skulle kunna finnas en agenda bakom mediernas agenda.

⁴⁰ McCombs, M (2006)

⁴¹ Ibid.

⁴² Ibid.

2.4 Framing enligt Scheufele och de Vreese

Fred Andersson⁴³, doktorand vid Lunds Universitet skriver: [...] när frågan inte längre finns i medierna upphör den också att finnas i folks medvetande.” Ett talande citat utifrån diskussionen på föregående sida. Det citatet inte lyfter fram är *hur* frågan uppkom i medierna. Givet teorin om mediadagordningen handlar det snarare om vad som kom först, frågan (ämnet) eller medierna, ”hönan eller ägget”. Odén kunde i sin undersökning visa på att det den närmaste tiden efter Fukushima skedde en ökning av mediernas rapportering av energifrågan⁴⁴. Undersökningen visade också att rapporteringen med tiden sedan minskade och att den efter omkring två månader återgått till en nivå likt den innan olyckan.⁴⁵ Tidigare diskuterades Fukushimaeffekten på opinionen. Givet Odéns undersökning kan dock denna effekt inte enbart förklaras utifrån ett dagordningsteoretiskt perspektiv. Detta då medierna minskat sin rapportering av frågan och således inte följt samma mönster som opinionen. Förhållandet skulle kunna ses som sporadiskt, men det öppnar även för andra förklaringsmodeller. Dagordningsteorins andra nivå antyder att media kan ha en viss åsiktsbildande funktion. Utifrån det skulle så kallad framingteori kunna bidra till denna studies teoretiska grund. Framing, även biland kallad gestaltningsteori, menar att *hur* någonting framställs också påverkar *hur* någonting uppfattas. Det vill säga att medias paketering av en fråga (*eng. issue*) skulle kunna påverka allmänhetens uppfattning och inställning. Enligt professor Dietram Scheufele är dock framing som medieteorin inte särskilt definierat, detta enligt verket *Framing as a Theory of Media Effects*⁴⁶.

Claes H. de Vreese, professor i politisk kommunikation, ser framing som en processmodell⁴⁷. Den ena effekten av mediernas framställning av en fråga bör inte betraktas som oberoende från en annan. I texten *News framing: Theory and typology* beskrivs framing ur ett nyhetsperspektiv. de Vreese anser att mediernas effekt bör studeras utifrån en rad påverkansfaktorer. Enligt honom börjar framing-processen redan på ett redaktionellt stadi. Interna och externa faktorer som kan påverka hur en nyhet framställs och således även påverka hur den uppfattas. I vilken kontext nyheten sedan förekommer anses också kunna påverka hur mottagaren reagerar på och ställer sig till nyheten. Denna del av processen kallas för frame-building. Det är sedan samspelet mellan medias framställning, kontexten och mottagarens personliga förutsättningar som avgör effekten. Denna del kallas i sin tur för frame-setting.⁴⁸

---

⁴³ Andersson, F (2006)

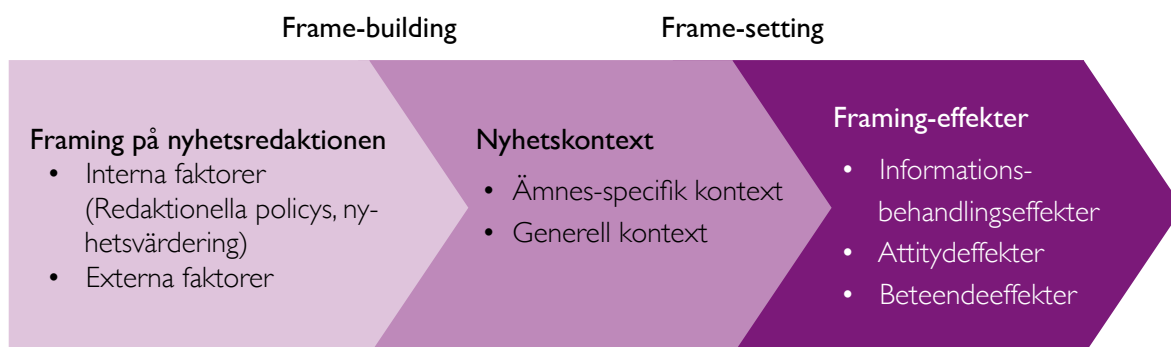
⁴⁴ Odén, T (2013)

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Scheufele, A. D (1999)

⁴⁷ de Vreese, H. C (2005)

⁴⁸ Ibid.

Figur 3. Integrerad processmodell av framing enligt de Vreese, H.C (2005) (översatt fr. engelska)

Modellen ovan kan jämföras med modellen för nyhetsvärdering där det diskuterades hur en nyhet värderas, vilken proportion nyheten får. Inom framing diskuteras dock hur en nyhet *paketeras* och vilka eventuella effekter den paketeringen kan ha på mottagaren.

Enligt Scheufele finns två typer av frames (sv. ramar), media-frames och individuella-frames. Med media-frames avses hur medierna väljer att framställa en fråga. Media-frames kan exempelvis referera till hur ett specifikt tidning väljer att sätta sin prägel på en nyhet utifrån journalistens eller forumets karaktär. Individuella-frames avser i sin tur vilka egenskaper och kunskaper som den individuella mottagaren besitter. Vilka referenspunkter och associationer denne har.⁴⁹ Enligt McCombs ser framing på problemet utifrån ett makroperspektiv. Han kallar detta för att studera makroattribut och menar att framing främst studerar mönster och strukturer i medias inramning och paketering av en fråga.⁵⁰ Diskussionen om media-frames är i relevant i förhållande till studiens val av medier. Mot teorin är det möjligt att det finns faktorer, utöver den rena nyhetsvärderingen, som påverkar hur någonting framställs i mediet. Exempelvis skulle mediernas västerbottniska härkomst kunna påverka hur de framställer energifrågan.

I en artikel från 2009 har mediebevakningen av vindkraft i tre amerikanska storstäder mellan 1990 och 2007 studerats⁵¹. Den studien uppger att andelen artiklar rörande vindkraft haft en relativt stadig ökning sedan 90-talet. Undersökningen som bland annat använt sig av framing som teori, belyser även i vilka sammanhang vindkraft främst har förekommit. Enligt undersökningen förekommer vindkraft i negativa sammanhang i nästan lika stor utsträckning som i positiva sammanhang.⁵² Artikeln exemplifierar frågans tvetydighet och varför denna studie bör ta hänsyn till *i vilket sammanhang* energifrågan förekommer i media lika väl som *att* den förekommer.

⁴⁹ Scheufele, A. D (1999)

⁵⁰ McCombs, M (2006)

⁵¹ Stephens, C. J et. al (2009)

⁵² Ibid.

2.5 Att använda sig av teorier

Fransson, Elander och Lidskog har i en artikel från 2011 undersökt hur media har rapporterat kring projektet Nord Stream.⁵³ Nord Stream är en pipeline, en naturgasledning, i Östersjön som går mellan Ryssland och Tyskland. Fransson m.fl. undersökte hur Nord Stream omskrivits i svenska medier, i detta fallet Dagens Nyheter (DN). Detta genom att utgå ifrån teorier som dagordningsteorin och framing. Mot dessa teorier för de en diskussion kring hur Nord Stream har omskrivits och vilka konsekvenser det har fått. Författarna poängterar att även om studien i sig inte är generaliserbar så belyser den medialiseringen och paketeringen av frågan. De anser att mediernas framställning av frågan har bidragit till att projektet godkändes av svenska beslutsfattare. DN:s paketering och framställning av Nord Stream kan enligt författarna även ha bidragit till den allmänna uppfattningen av projektet.⁵⁴ Detta är exempel resonemang, diskussioner och argumentationer som kan uppstå vid studier som lutar sig mot den teoretiska grund som även denna studie vilar på. Studier som den om Nord Stream bör kanske inte appliceras på andra områden och studier men den är ett exempel på hur dagordningsteorin och framing kan användas. Således är förhoppningen att även denna studie om energifrågan ska kunna dra nytta av en liknande teoretisk grund. Dessa teorier är således grundpelarna till hur resultaten kommer att bearbetas och analyseras.

---

⁵³ Fransson, S. A-L, Elander, I & Lidskog, R (2011)

⁵⁴ Ibid.

3. Metod

Metodkapitlet består av metodologisk redovisning, material och urval. Samt att det här presenteras faktorer som står utanför själva undersökningen men som bör tas i beaktning inför analysen.

3.1 Kvalitativ kontra kvantitativ metod

Syftet med denna studie är alltså att undersöka hur energifrågan omskrivs i västerbotnisk dagspress före och efter olyckan på Fukushima. För att uppnå detta önskas ett väl grundat metodval göras. Därför är det relevant att bryta ner vad det är som önskas uppnås med denna studie, därför bör beslutet även bygga på studiens frågeställningar.

- *Hur omskrivs energifrågan i tidningarna?*
- *Vilken ton har texterna i respektive tidning gentemot energifrågan?*
- *Finns det en Fukushimaeffekt vad gäller tidningarnas uppmärksammande av energifrågan?*

En kvantitativ metod skulle kunna användas för att besvara dessa frågeställningar genom att exempelvis sätta upp värdeord och mäta hur ofta de används i relation till en viss typ av energi. Således skulle frågan om *hur* energifrågan omskrivs kunna besvaras på en ytlig nivå. En kvantitativ metod skulle dessutom kunna innebära att intressanta aspekter förbises då metoden förutsätter relativt strikta ramar. Åsa Nilsson skriver att man vid en kvantitativ innehållsanalys riskerar att förlora helhetsperspektivet samt att möjligheten för att uttala sig om innehållets betydelse minskar⁵⁵. För att göra frågeställningarna i denna studie rättvisa och för att få en djupgående analys anses en kvalitativ metod mer lämplig. Genom att studera energifrågan ur ett kvalitativt perspektiv kan analysen ta hänsyn till bakom- och kringliggande faktorer som exempelvis kontext och journalistisk framställning. Metoden skulle även innebära ett kvalitativt komplement till Tomas Odéns projekt som ligger till grund för studiens uppdrag. En kvalitativ metod är lämplig när mönster och tendenser studeras, vilket ligger i linje med studiens syfte. Att mäta volym eller frekvenser är således inte studiens huvudsakliga syfte, hade så varit fallet hade en kvantitativ metod kunnat lämpa sig bättre.

---

⁵⁵ Nilsson, Å (2012)

3.2 Kvalitativ innehållsanalys enligt ECA-modellen

Mot tidigare resonemang är det således en kvalitativ innehållsanalys som avses genomföras med utgångspunkt i Altheides ECA-modell⁵⁶ (*Ethnographic Content Analysis*). I ECA-modellen tas materialet från ett makro- till ett mikroperspektiv. Med detta menas att materialet ses i sin helhet för att sedan koncentreras ner för att identifiera mönster, skillnader och likheter. Altheides modell bygger på en tolvstegs-process vars styrka ligger i metodens flexibilitet och förmåga till anpassning⁵⁷. I enlighet med metoden upprättas först ett protokoll som testas gentemot ett mindre antal enheter. Detta för att identifiera och definiera teman och frågeställningar att inkludera i analysen. Således kan frågorna i protokollet, analysfrågorna, revideras innan de appliceras på det fullständiga materialet.⁵⁸ Protokollet som upprättas till denna studie återfinns som bilaga sist i detta dokument. Att använda sig av ett protokoll på detta sätt ger en överskådlighet och är tänkt att underlätta identifieringen av säregenskaper i material. Modellen gör det möjligt att identifiera olika sidor av samma mynt, detta genom att inkludera intressanta aspekter utanför frågornas specifika framställning⁵⁹. Genom att sammanställningen av resultaten sker i protokollen kommer analysarbetet närmare analysenheterna. Att arbetet sker närmare innebär att analysen inte sker i en rad delmoment där relevanta aspekter och faktorer kan falla mellan stolarna i övergången mellan momenten. Däremot, då protokollen sätter upp förutbestämda frågeställningar och teman, är det möjligt att intressanta aspekter och faktorer förbises. När det finns utstakade frågor är det lätt att skygglapparna faller ner och det bildas en viss fixering vid frågorna. Protokollen är dock designade för att motverka detta genom breda frågor som ska bjuda in till svar ”utanför boxen”. Genom denna metod blir studien flexibel och bred samt systematisk och konkret.

Altheide skriver att målet för en analys av detta slag inte i första hand är att verifiera någonting, utan att upptäcka någonting att verifiera. Metoden är även möjlig att kombinera med kvantitativa och statistiska moment.⁶⁰ Vilket kan vara önskvärt i denna studie för att konkretisera hur utvecklingen sett ut under de fyra undersökningsåren. Detta genom att exempelvis kvantifiera hur många artiklar som skrevs i början av perioden kontra slutet av perioden. Att använda sig av en kvalitativ metod innebär vissa begränsningar, som exempelvis studiens möjlighet till generalisering. Studien kan inte heller visa på att någonting *är* på ett visst sätt, den kan däremot bidra med argument för att någonting *skulle kunna vara* på ett visst sätt.

---

⁵⁶ Altheide, D (1996)

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Ibid.

För varje undersökningsperiod (mars 2010, 2011, 2012 och 2013) har ett enskilt protokoll upprättats. Protokollen innefattar följande frågor:

- *Vilken är den dominerande energikällan?*
- *Vilken artikelform förekommer den dominerande energitypen främst i?*
- *Hur är tonen gentemot den dominerande energitypen?*
- *Vilka andra energityper förekommer under månaden?*
- *Vilken är den generella inställningen till förnybara energiformer?*
- *Vilken är den generella inställningen till kärnkraft?*
- *Vilket perspektiv är dominerande, lokalt, regionalt eller nationellt?*

Dessa övergripande frågor är utformade för att rama in studiens frågeställningar, därför används frågorna till samtliga fyra protokoll. Som tidigare nämnt är det lätt att en blir mer inriktad på att svara på frågorna än på att se materialet i sin helhet. Därför var det särskilt viktigt att designa breda frågor som inte tillåter någon större inskränkning. Breda frågor som ska kunna besvaras med breda svar. Således ska eventuella teman, mönster och avvikelser kunna identifieras, även om de inte direkt faller inom ramarna för frågorna. Därför undviks frågor som endast kan besvaras med ja eller nej.

3.3 Västerbottensk dagspress

Denna studie ämnar undersöka energifrågan ur ett regionalt perspektiv, därav valet att undersöka energifrågan i Västerbottens län. Att genomföra undersökningen inom gränserna för ett län ger studien en tydlig geografisk indelning samt att det innebär att studiens storlek begränsas. Sett till de resurser och den tidsram som funnits tillgängliga är det relevant att studiens storlek håller en realiserbar nivå. Förutom den geografiska avgränsningen är Västerbottens län intressant ur ett energiperspektiv. I länet sker en stor del av svensk energiutvinning i och med länets många vind- och vattenkraftverk. Där återfinns bland annat Sveriges näst största vattenkraftverk, Stornorrfors⁶¹. Totalt står de västerbottniska vattenkraftverken för omkring 20 procent av svensk vattenenergi⁶². Samt att det även sker en extensiv expansion av vindkraften med tilltänkta planer på cirka 1300 nya vindkraftverk (omkring 40 vindkraftsprojekt)⁶³.

---

⁶¹ Nationalencyklopedin (2013d)

⁶² Nationalencyklopedin (2013e)

⁶³ Länsstyrelsen Västerbotten (2013)

Under 2012 utkom länsstyrelsen i Västerbottens strategidokument *Klimatsmart Västerbotten* där ett mål för regionen att bli ”det hållbaraste länet 2020” presenterades. Ett av delmålen för strategin var exempelvis att öka andelen förnyelsebar energi i länet.⁶⁴ Mot detta skulle det kunna tänkas att energifrågan fått ett förhållandevis stort utrymme i de regionala medierna.

Tidigare nämndes att Fukushimaolyckan även skulle kunna bidra till ett ökat medialt intresse för alternativa energikällor. Det skulle även kunna diskuteras huruvida medierna i ett län med kärnkraft, i och med olyckan på Fukushima, skulle vara mer aktiva i sin rapportering kring energifrågan än i län utan kärnkraft. Västerbotten är dock inte ett län där kärnkraftverk finns belägna. Genom att studera ett län som står utanför ett naturlig kärnkrafts intresse lyfts frågan om regionala olikheter. Alltså att forskning som lyfter ett nationellt perspektiv inte alltid är lämpligt att applicera på det regionala. Mot detta är det alltså intressant att titta på frågan ut ett mer regionalt perspektiv.

Denna studie har således som syfte att undersöka hur energifrågan omskrivs i västerbottnisk dagspress. Därför är det rimligt att den dagspressen som undersöks också är verksam i Västerbotten. Valet att endast studera dagspress och inte inkludera annan media är baserat på denna studies begränsningar i tid och resurser. För att verkligen kunna ge studien ett djup och välgrundad analys ansågs det mer relevant att fokusera på en form av media än flera. Kvalitet före kvantitet. Att det är dagspress som undersöks och inte kvällspress kommer ur ett naturligt urval, det saknas en västerbottnisk motsvarighet till kvällspress. Således skulle denna studie kunna dra nytta av att kompletteras med en undersökning av lokal och eller regional TV och radio.

3.4 Folkbladet, Norran och Västerbottens-Kuriren

Denna studie ämnar utföras på ett material hämtat från regional dagspress. I Västerbottens län finns det idag tre stycken större dagstidningar som utkommer sex dagar i veckan, Folkbladet, Norran och Västerbottens-Kuriren (VK). Att tidningarna är så kallade sexdagarstidningar var viktigt för att materialet ska få en god spridning. Detta mot antagandet att vilken dag i veckan tidningen publiceras kan påverka innehållet.

Västerbottens-Kuriren (VK), som har Umeå som utgivningsort, är en liberal morgontidning. Tidningen grundades år 1900 och drivs idag av stiftelsen Västerbottens-Kuriren Press (VK-press). 2012 hade tidningen en upplaga på omkring 32 400 exemplar.⁶⁵ VK är således den största av de tre tidningarna sett till antalet upplagor.

---

⁶⁴ Länsstyrelsen Västerbotten (2012)

⁶⁵ Nationalencyklopedin (2013b)

Norran, eller Norra Västerbotten som den även heter, grundades 1910 och är en liberal tidning som utgives från Skellefteå. Tidningen ägs idag av stiftelsen Skelleftepress och hade 2012 en upplaga på ca 23 200 exemplar.⁶⁶ Vilket gör Norran till den näst största tidningen i denna undersökning.

VK-Press äger sedan 2002 även lokalkonkurrenten Folkbladet (fd. Västerbottens Folkblad) som är en socialdemokratisk tidning. Till storleken skiljer sig dock de två VK-Press tidningarna, 2012 hade Folkbladet en upplaga på endast ca 10 900 exemplar.⁶⁷ Folkbladet har alltså en väsentligt mindre upplaga än de andra två tidningarna, däremot har tidningen en annan politisk ideologi bakom sig. Att Folkbladet och VK ägs av samma stiftelse antas kunna bidra till vissa likheter mellan texterna som publiceras i tidningarna. Vilket i sig antas påverka hur det slutgiltiga materialet ser ut.

Det finns alltså ett intresse för dessa tidningar utifrån att de har en tydlig ideologisk skillnad mellan dem. Vad gäller exempelvis kärnkraftfrågan har dessa olika ideologier kunnat visats ha olika åsikter i frågan, detta sett utifrån en partipolitisk uppdelning. De partier som håller sig till höger på den ideologiska skalan har en förhållandevis mer positiv inställning gentemot kärnkraften än partierna till vänster på skalan⁶⁸. De olika ideologiska bakgrunderna skulle alltså kunna resultera i att tidningarna, i samma fråga, i samma län, framställer energifrågan olika.

3.5 Urval av analysenheter

Mot tidigare forskning angående Fukushimaeffekten ämnar denna studie undersöka hur västerbottnisk dagspress skrivit om energifrågan före och efter olyckan i mars 2011. Därför undersöks artiklar skrivna före olyckan, för att få ett basvärde, samt efter olyckan för att kunna identifiera eventuella skillnader. Således är det relevant att även inkludera tiden då olyckan skedde i materialet. Att undersöka denna period i sin helhet, samtliga fyra år och dess månader innebar dock ett ohanterligt stort antal texter att analysera. Därför ansågs det nödvändigt att begränsa studiens omfång, vilket även ska ge studien ett mer genomarbetat och tillförlitligt material. Undersökningen kommer baseras på strategiska nedslag under de fyra åren från 2010 fram till 2013. Som nämnt skedde olyckan på Fukushima i mars 2011. Givet tidigare forskning samt teorier om nyhetsvärdering och dagordning är det möjligt att energifrågan, och då särskilt kärnkraften, fick en större uppmärksamhet under den månaden. Enligt Tomas Odéns undersökning minskade sedan bevakningen av frågan redan till nästkommande månad⁶⁹.

---

⁶⁶ Nationalencyklopedin (2013f)

⁶⁷ Nationalencyklopedin (2013c)

⁶⁸ Holmberg, S (2012)

⁶⁹ Odén, T (2013)

Genom att undersöka hur energifrågan omskrivs under mars månad åren 2010 till 2013 infångas således ett basvärde och ett extremvärde. 2010 representerar ett basvärde och 2011 ett extremvärde, detta då det var i mars 2011 som olyckan på Fukushima skedde. Givet tidigare forskning är det möjligt att rapporteringen ökade särskilt i samband med olyckan. Således är förhoppningen att en rättvis bild av utvecklingen för rapporteringen under 2012 och 2013 ska kunna återges. Mot detta ser urvalet ut enligt följande:

Första urval	Folkbladet	Norran	VK	Totalt
Mars 2010	39	98	58	195
Mars 2011	47	103	79	229
Mars 2012	33	61	52	146
Mars 2013	30	44	42	116
Totalt	149	306	231	686

Figur 4. Första urval – Folkbladet, Norran och Västerbottens-Kuriren

Urvalet är baserat på söksträngen: ”kärnkraft* OR solenergi* OR solcell* OR vindkraft* OR vågkraft* OR vattenkraft* OR biobränsle* OR naturgas* OR kolkraft* OR olja* OR förnyelse* OR förnybar*”. Sökningen har utförts i Mediearkivet (Retriver) på respektive tidning mellan den första och sista mars varje utvalt år. Mediearkivet är en sökmotor, ett arkiv, innefattande omkring 270 miljoner tidningsartiklar⁷⁰. Vad gäller svensk tryckt press innehåller arkivet material från 1981 och framåt⁷¹. Vidare vill studien ringa in diskussionen kring energifrågan, före och efter Fukushima. Därför efterfrågas ett material som relaterar till former av energiutvinning som är jämförbara med kärnkraft och således även potentiella ersättare av kärnkraften. Mot detta resonemang utformades en söksträng baserad på Hedberg och Holmbergs⁷² rapport från 2013. I rapporten presenteras svensk folkets åsikter gentemot energikällorna kärnkraft, vattenkraft, vågkraft, vindkraft, kolkraft, olja, solenergi, biobränsle och naturgas⁷³. Därefter kompletterades söksträngen med sökorden solcell*, förnyelse* och förnybar*. Solcell valdes då detta är ett vanligt uttryck solenergi, därför kan det antas att även detta ord förekommer. Förnybar är en variant på ordet förnyelse, vilka båda förekommer i samband med energi och energifrågan. Hedberg och Holmberg presenterar det svenska folkets åsikter gentemot respektive energikälla utifrån ett nationellt perspektiv⁷⁴.

⁷⁰ Retriver (2013)

⁷¹ Ibid.

⁷² Hedberg, P & Holmberg, S (2013)

⁷³ Ibid.

⁷⁴ Ibid.

I linje med studiens strävan efter ett mer regionalt perspektiv på energifrågan är det därför relevant att utgå från samma premisser som en nationellt förankrad undersökning. Med detta menas att det, givet tidigare argumentation, kan finnas skillnader mellan det västerbottniska och det nationella. Denna studies undersökning strävar inte efter att kunna jämföras med den undersökning som Hedberg och Holmberg genomfört. Däremot kan en viss jämförelse bidra med intressanta reflektioner att ta med sig i in analysen. Mot detta utgår alltså studien från sökord som ska ge ett förhållandevis jämförbart material.

3.6 Ett andra urval

För att koncentrera ner antalet analysenheter ytterligare valdes endast de texter som publicerats på respektive tidnings debatt- eller ledarsidor. Vidare inkluderas texter som publicerats som insändare eller motsvarande. Tyvärr är det inte alla texter som kommer in till tidningarna som insändare som kommer med Mediarkivets register. Således finns risken att texter med relevans för denna studie inte kommer med i och med urvals processen. Valet att endast inkludera dessa specifika typer av texter baseras på förhoppningen att detta ska ge en bild av de västerbottniska tendenserna. Rena nyhetsartiklarna anses inte återspegla de västerbottniska åsikterna utan vara en form av pliktrogen rapportering. Vidare anses, givet exempelvis Odéns⁷⁵ undersökning, att nyhetsartiklar var särskilt inriktade på kärnkraft och detta särskilt efter Fukushima. Odéns undersökning visade att det publicerats särskilt många artiklar om kärnkraft, i jämförelse med olja och vindkraft, den närmaste tiden efter olyckan⁷⁶. Genom att exkludera artiklar av nyhetskaraktär är förhoppningen att minska andelen artiklar som skulle kunna klassas som pliktrogen rapportering. Med pliktrogen rapportering menas de artiklar som publiceras för att det finns en förväntning om att de ska publiceras. Exempelvis TT-nyheter, vilka inte alltid blir bearbetade på tidningarna och således kan anses vara en form av vidarebefodring. Även andra publicerade texter som varken kunde klassas som insändare eller artikel, som exempelvis *Dagens citat* har exkluderats.

Att materialinsamlingen var baserad på sökord innebar även att texter som inte relaterar till energifrågan kom med i det första urvalet. Exempelvis sökordet *olja**, vilket både ger sökresultat för det fossila bränslet olja och olja som används vid matlagning. Detta problem gav upphov till att utesluta de texter som vid initial överskådlig läsning inte relaterade till energifrågan. Det vill säga de texter som exempelvis handlade om matlagning eller där resultaten för olja kommer av att skribenten använt sig av ordspråket ”gjuta olja på vågorna”.

---

⁷⁵ Odén, T (2013)

⁷⁶ Ibid.

Ett andra urval gav därför följande bild:

Andra urval	Folkbladet	Norran	VK	Totalt
Mars 2010	10	16	19	45
Mars 2011	9	22	21	52
Mars 2012	7	9	17	33
Mars 2013	6	9	10	25
Totalt	32	56	67	155

Figur 5. Andra urval – Folkbladet, Norran och Västerbottens-Kuriren

Urvalet är baserat på en manuell, överskådlig och preliminär värdering av artiklarnas relevans för studien. På så vis kan materialet anses vinklat utifrån författarens egna värderingar, föreställningar och förutsättningar. Vilket kan anses ha konsekvenser på tillförlitligheten. Detta kompenseras genom en god transparens kring hur urvalet har gått till samt vad det är baserat på. Dessutom finns samtliga 155 texter med i en separat förteckning i slutet av detta dokument. Detta ska vidga möjligheterna att upprepa och replikera denna studie.

Att materialinsamlingen skedde med hjälp av Mediarkivet innebar också viss problematik. Ett sätt att söka texter i databasen är att söka utifrån placering, till denna sökning var dock denna metod inte möjlig att använda. Detta på grund av att en sökning på så kallad placement, alltså placering, endast är möjligt om tidningarna arbetar med sektioner och texterna är sorterade efter dessa. Exempelvis var Norrans publicerade texter endast sporadiskt införda i arkivet efter sektion. Samt att de olika tidningarna har olika benämningar på sina insändarsidor, *Folkets röst* (Folkbladet), *Ordet fritt* (VK) och *Sista ordet* (Norran). Således krävdes ytterligare en manuell genomgång av artiklarna och först då kunde det avgöras om artikeln föll in under kriterierna för att ingå i undersökningen. Förfarandet kan ha inneburit att vissa artiklar eventuellt missats vilket skulle kunna påverka resultaten. Det finns dock en medvetenhet kring denna problematik inför resultat och analysdelen.

Mot detta är det alltså 155 analysenheter som ingår i undersökningen, de är dessa som kommer att analyseras med hjälp av Altheides ECA-modell. Givet föregående stycke är det möjligt att några av dessa texter, efter att ha bearbetats i protokollen, visar sig sakna relevans för studien. Om så skulle bli fallet kommer detta att lyftas och dokumenteras.

3.7 Andra händelser under undersökningsperioden

Under perioden som undersöks, alltså mars månad under åren 2010 till 2013, har även andra händelser skett regionalt, nationellt och internationellt som kan ha påverkat frågan. Dessa händelser, som exempelvis riksdagsvalet i september 2010, kan alltså ha påverkat hur det har skrivits om energifrågan. För att få en god kvalitet på analysen anses det relevant att ta hänsyn till att det finns andra påverkansfaktorer än Fukushima.

Riksdagsvalet 2010

I september 2010 var det val i Sverige och enligt professor Kent Asp⁷⁷ var detta dessutom ett historiskt val. Valet 2010 var ett blockval, där folket ombads rösta antingen på Alliansen eller de rödgröna. Alliansen, som genom valet återvaldes till regeringsposition, innefattade Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centern. Varav de största partiet, Moderaterna, gjorde sitt bästa valresultat genom tiderna. De rödgröna, bestod i sin tur av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Socialdemokraterna, som tidigare varit Sveriges största parti, gör i sin tur sitt sämsta valresultat sedan den allmänrösträtten infördes. Asp beskriver hur medierna genom den bild de projicerar av ett parti har en viss påverkan på opinionen⁷⁸. Applicerat på denna studie skulle valet kunna vara ytterligare en påverkansfaktor. Detta mot bakgrunden att de olika partierna har olika åsikter i energifrågan, vilket exempelvis Holmbergs⁷⁹ undersökningar kunnat visa på. Således skulle de olika partiernas framställande av energifrågan kunna vara en förklaringsmodell till hur medierna uppmärksammat frågan.

Dåva värmekraftverk och Umeå Energi

Umeå är Västerbottens residensstad tillika länets största kommun med sina dryga 117 000 invånare⁸⁰. I Umeå återfinns även Norrlands största kraftvärmeverk, Dåva, som ägs av energibolaget Umeå Energi. Verket genomgick en utbyggnad 2010 med den nya anläggningen, Dåva 2. Dåva är idag ett av världens mest effektiva kraftvärmeverk. Umeå Energi har i sin tur som ambition att 2018 vara klimatneutrala, de är även aktiva inom vindkraft, vattenkraft och biobränsle.⁸¹ Dessutom har de ett bredbandsnät, UmeNet som 2013 vann pris som Årets Operatör på den nationella tillställningen Telekomgalan.⁸² Dåva och Umeå Energi är med andra ord tämligen aktuella inom energiområdet i länet. Givet teorier om nyhetens närhet till mottagaren är det möjligt att dessa händelser, under dessa år, har påverkat rapporteringen om energifrågan.

---

⁷⁷ Asp, K (2011)

⁷⁸ Ibid.

⁷⁹ Holmberg, S (2012): Holmberg, S (2013)

⁸⁰ Nationalencyklopedin (2013e)

⁸¹ Umeå Energi (2013a)

⁸² Region Västerbotten (2013)

Vindkraften i länet

Som tidigare nämnts planeras omkring 40 nya vindkraftsprojekt samt att det finns 74 stycken riksintresseområden för vindbruk i länet⁸³. Under sommaren 2009 invigde Umeå Energi en vindkraftpark utanför Hörnefors, tre mil från Umeå. Det gav bolaget totalt 17 vindkraftverk på fyra orter i landet, varav tre återfinns i Västerbotten.⁸⁴ I området Storblaiken i Västerbotten har projektet BlaikenVind bedrivits sedan 2005. Projektet omfattar omkring 100 vindkraftverk vilket gör vindkraftsparken till en av Europas största. I juni 2013 invigdes den första etappen på projektet⁸⁵. Detta är några exempel på hur vindkraften i länet har utvecklats under perioden. Mot denna utveckling är det möjligt att vindkraften uppmärksammats särskilt under de senaste åren.

Däremot har inte vindkrafts-expansionen gått smärtfritt förbi. I länet finns det idag sju stycken samebyar (sex fjällsamebyar och en skogssameby).⁸⁶ Det har funnits en oro i länet för att vindkraften ska ha en negativ påverkan på rennäringen. Vilket exempelvis har resulterat i rapporten *Renar och vindkraft*, en studie på vindkraftens påverkan i Malå samebyar, Västerbotten⁸⁷. Debatten mellan de olika riksintressena har bland annat tagit sig uttryck i SVT:s Västerbottensnytt. Västerbottensnytt har tillsammans med Oddasat (SVT:s samiskspråkiga nyheter) genomfört en kartläggning av de planerade vind- och gruvnäringens projekten i länet.⁸⁸ De olika intressena i länet är ett exempel på hur energifrågan skulle adresseras utifrån ett annat fokus i länet än nationellt.

Således finns det alltså en medvetenhet kring ytterligare förklaringsmodeller än den tidigare diskuterade Fukushimaeffekten. Det är möjligt att denna undersökning kommer att hitta ytterligare områden som har påverkat hur energifrågan har omskrivits, vilka i sådana fall kommer att lyftas i analysen. Däremot är det relevant att visa upp vilka faktorer som på förhand är tänkbara påverkansfaktorer. Detta för att visa på läget i länet, vilket är en del av kartläggningen av frågan, samt för att visa på vilken förkunskap som finns om området. Detta ska styrka undersökningens trovärdighet genom att tackla frågorna med en god transparens.

---

⁸³ Länsstyrelsen Västerbotten (2013a)

⁸⁴ Umeå Energi (2013b)

⁸⁵ BlaikenVind (2013)

⁸⁶ Länsstyrelsen Västerbotten (2013b)

⁸⁷ Lundqvist, H et.al (2013)

⁸⁸ Västerbottensnytt (2013)

3.8 Studiens trovärdighet och tillförlitlighet

Med värdering av studiens trovärdighet avses en värdering av hur väl undersökningen lyckas studera det som avsågs. Med tillförlitlighet avses i sin tur hur väl själva undersökningen är utförd, exempelvis kan en god transparens bygga studiens tillförlitlighet.⁸⁹

Denna utförs på ett väl avgränsat område med ett välgrundat val av metod. Utformningen medför dock att studien inte bör anses som generaliserbar. Studien kan endast uttala sig om förhållandet i de artiklarna, i de tidningarna, i Västerbotten, under de månaderna, under de åren. Vilket inte är representativt för andra regioner i Sverige. Dessutom innehåller den moment, som exempelvis urvalet, som är baserat på ett värderingsmoment. De val som har gjorts har gjorts med en medvetenhet om dess konsekvenser samt med en total öppenhet kring förfarandet, vilket är studiens fördel. Problematik har lyfts upp enligt tanken om en god transparens och ärlighet. Således bör studien fortfarande anses vara tillförlitlig.

Studien genomförs på 155 utvalda texter. Sett till givna begränsningar i tid och resurser har det förhållandevis höga antalet påverkat hur djupt studiens analys går i de enskilda texterna. Givet detta anses studien inte nå det djup som en studie under en längre tid eller på ett mindre omfattande material hade kunnat medföra. Andra alternativ som exempelvis en diskursanalys hade kunnat ge studien en mer djupgående karaktär. En diskursanalys skulle kunna belysa specifika fenomen så som tendenser i språkbruk och argumentering. Denna uppsats ämnar studera ämnet utifrån ett brett perspektiv för att kunna diskutera bredden i energifrågan. Således skulle en diskursanalys kunna anses vara för specifik då studier av den typen ofta innefattar ett mindre material. En innehållsanalys enligt ECA lämpar sig bättre när målet är att hitta mönster ur ett större material. Den medvetenhet som uppvisas kring studiens avgränsningar och alternativa förklaringsmodeller anses stärka relevansen i studiens utformning.

Studiens svagheter uppvägs av dess styrkor. Undersökningen är utförd enligt god systematik och transparens. De avgränsningar som görs är väl avvägda och grundade i tidigare forskning och teorier. Det väl avgränsade studieområdet konkretiserar vad som önskas uppnås, samt det som är realiserbart sett till tiden och resurserna till förfogande. Att studien kvalitativa karaktär gör den svår att replikera önskas motverkas genom en god öppenhet i genomförandet vilket kommer att presenteras vidare i nästa avsnitt.

---

⁸⁹ Ekström, M & Larsson, L (2012)

4. Analys och resultat

I denna studie presenteras analys och resultat integrerat, avsnittet följs sedan av en sammanfattande diskussion. Huvudresultaten från undersökningen presenteras i sin tur i form av citat. Först följer en kort beskrivning av undersökningens genomförande.

4.1 Undersökningens genomförande

De 155 texterna skrevs ut från Mediearkivet och sorterades sedan efter tidning och publiceringsår. Sorteringen finns redovisad i figur 5 på sidan 20 i detta dokument. Detta systematiserade arbetet gav materialet en god struktur samt att det hindra eventuella texter från att tappas bort. Några av de utvalda texterna visade sig dock, trots de utstakade kriterierna, inte lämpliga att inkluderas i undersökningen. Detta gällde texter som publicerats under segmentet *Kommenterat* (Norrän). Segmentet innefattar kommentarer på texter som tidigare publicerats i tidningen. Vilket innebar att de inte gick att identifiera vad ”kommentaren” syftade till. Vidare kunde det inte säkerställas att kommentaren inte var tagen från tidningens webbversion. Webbkommentarer ansågs inte lämpliga utifrån att denna studie skall studera tryckt dagspress. Därför togs beslutet att exkludera de texter som föll under rubriken *Kommenterat*, vilket totalt var fem stycken texter. Således minskade materialet undersökningen till 150 texter.

Dessa 150 texter har sedan, efter både överskådlig och djupgående läsning, förts in i protokollen genom besvarande av protokollfrågorna. Denna process har strukturerats efter textens publiceringsdatum samt vilken tidning texten publicerats i. Protokollet finns som tidigare nämnt som bilaga i slutet av detta dokument. Under denna process visade sig att protokollets frågor och studiens frågeställningar hade olika relevans under de olika åren. Med detta menas att ett område som varit särskilt intressant under ett år kan vara mer eller mindre ointressant under ett annat. Således var inte alla frågorna relevanta för varje undersökningsår. Därför redovisas resultaten och analysen årsvis utifrån respektive års upptäckter. Detta medför att de fyra åren inte har identiska ämnesområden i resultat- och analysredovisningen. Vilket i sig visar på att energifrågan har varit föränderlig och dess förhållande till de frågeställningar som upprättats har sett olika ut under olika perioder. Mot detta resonemang ansågs det lämpligt att resultat och analys skulle presenteras årsvis, där de olika årens särdrag får ligga i fokus.

Resultaten redovisas genom citat, dessa citat har inte korrigerats utan framställs i sin ursprungliga form. Inga eventuella stavfel, syftningsfel eller dylikt ändras. Således behåller citaten sin ursprungliga mening så som skribenten bakom dem avsåg vilket bidrar till studiens tillförlitlighet. Skribenterna bakom citaten kommer i första hand inte att namnges, detta av två skäl. För det första innefattar studien insändare där det är en vanlig företeelse att skribenten använder ett alias eller en signatur. Således går det inte att identifiera människan bakom texten. För det andra är det inte individen eller individerna bakom texten som studeras i denna studie. Enda undantaget gäller eventuell identifiering av de som skriver som eller för ett politiskt parti. Detta eftersom en av studiens frågeställningar rör huruvida det finns en politisk agenda bakom någon av texterna.

Vidare visade det sig att ett flertal texter publicerats i samtliga tre tidningar. Det vill säga att en och samma text blivit publicerad under samma månad under samma år. Vid tillfällena har texten redigerats något mellan publiceringarna, denna redigering är dock marginell och har i det flest fall endast påverkat rubriken. Ofta är det dock en i det närmaste identisk text som publicerats i två av tidningarna och ibland samtliga tidningar. Vilket i sig skulle kunna anses ligga i linje med dagordningsteorin⁹⁰. Med detta menas att den multipla publiceringen av texterna skulle kunna påverka vilken effekt texten får. För denna studie innebär detta dock en viss problematik i att besvara studiens andra frågeställning. *Vilken ton har texterna i respektive tidning gentemot energifrågan?* Det kan anses skevt att tala om tidningarnas *respektive* ton gentemot energifrågan då denna ton visar sig vara den samma. Detta i och med denna multipla publicering av vissa texter. Således beslutades att frågeställningen inte skulle besvaras så som den var ställd med respektive tidnings ton. Istället kommer fokus ligga på den sammantagna tonen dessa tidningar har haft gentemot energifrågan. Således besvaras fortfarande den grundläggande frågan, *tonen gentemot energifrågan*.

Notera att det alltid är *mars månad* under de fyra åren som åsyftas, aldrig året i sin helhet. Exempelvis i raden ”De politiska agendorna med kärnkraften som kärnfråga må dominera under 2010 [...]” är det alltså endast mars 2010 som åsyftas. Med ”månaden” är det mot samma argument alltså alltid mars månad under det aktuella året som avses.

---

⁹⁰ McCombs, M & Shaw, D (1972): McCombs (2006)

4.2 Energifrågans politiska sida

Under 2010 är det främst energifrågans politiska sidor och aspekter som uppmärksammas i tidningarna. Med tanke det stundande riksdagsvalet är detta kanske inte speciellt förvånande. Av de texter som ingått i undersökningen hade övervägande delen en politisk karaktär. Med politisk karaktär menas att texten haft en politiskt underton som antingen kommit ur ämnet eller en politiskt engagerad avsändare. Alltifrån kommun- och riksdagspolitiker till lobbyister och branschintressenter har publicerats under månaden i de tre tidningarna. Några av dessa texter har vidare belyst motstående åsikter i energifrågan, särskilt gällande kärnkraft. Intressant nog har dessa motstående åsikter vid tillfällen uttryckts av skribenter ur samma politiska ideologi. Vilket demonstreras i följande citat gällande kärnkraft:

”Lika häpen är man när Pettersson och Ögren påstår är den viktiga utmaningen nu är att spara el. Det perspektivet kan bara den ha som tycker kärnkraftsavveckling är viktigare än både den globala uppvärmningen och svenska jobb”

– Ur debattartikeln *Kärnkraft för stabil energiförsörjning* från den 17e mars 2010
(Västerbottens-Kuriren)

Personerna som nämns i citatet är Helen Pettersson, riksdagsledamot för Socialdemokraterna (S), och Åsa Ögren, byggnadsnämndens ordförande i Umeå, också hon från (S). Det intressanta är att artikeln från vilken detta citat är taget även den är skriven av individer med socialdemokratisk partitillhörighet. Artikeln är skriven som en direkt kritik gentemot en tidigare debattartikel (från 10/3 2010) skriven av just Pettersson och Ögren. Diskussionen dessa oliktyckande parter emellan gäller i grova drag den svenska kärnkraftens vara eller icke vara.

Diskussionen, som alltså även sker bland likasinnade, visar på energifrågans många aspekter och komplexitet. Att dessa två ställningstaganden sker från avsändare ur samma ideologiska bakgrund är intressant utifrån tidigare forskning från exempelvis Hedberg och Holmberg⁹¹.

---

⁹¹ Hedberg, P & Holmberg, S (2013)

Detta utifrån deras forskning om partipolitisk tillhörighet och dess betydelse för inställningen gentemot kärnkraft samt teorier om framing⁹². Givet teorier om framing byggs en förväntning om att skribenter med likasinnade politisk ideologi skulle vilja belysa ett problem ur samma ståndpunkt.

4.3 Nationellt övertag med lokala uppstickare

Att frågan från politiskt håll beskrivs olika trots samma ideologiska tillhörighet skulle kunna bero på det regionala forumet. Med detta menas att det är möjligt att en är mer benägen att tala emot en like i ett lokalt forum än ett nationellt. Att det finns en större politisk individualitet på det regionala planet. Överlag under mars 2010 hade texterna en klar avsändare med en klar agenda bakom sig. Flera branschorganisationer, både föreningar och företag, kom till tals under den aktuella månaden. Detta har lett till att diskussionerna antagit en saklig ton om samhället och allmänheten. Att diskussionen drar åt det allmänna kan tolkas som att texterna har ett nationellt perspektiv eftersom de handlar om det svenska samhället i allmänhet. Särskilt de politiska delarna av den svenska strukturen diskuteras. Exempelvis i en ledare i Norran från den 13 mars 2010 där skribenten kritiskt diskuterar Folkpartiets generella politik. Ledaren handlar inte specifikt om energifrågan utan om svensk politik där kärnkraft omnämns som en av Folkpartiets kärnfrågor. Artikeln är dock ett talande exempel för hur frågan har berörts under mars månad 2010. Energifrågan kommer i andra hand efter den politiska samhällsdebatten.

De politiska agendorna, där kärnkraften ofta argumenteras, må dominera under 2010 men de är inte ensamma om utrymmet. Även vindkraften fick del av uppmärksamheten under denna månad. Vad gäller vindkraften har dock det nationella perspektivet ersatts av ett mer regionalt perspektiv. Diskussionen har mer handlat om vilka fördelar och nackdelar vindkraften för med sig på sin omgivning. Exemplevis pågick en stark diskussion rörande vindkraftsetableringen på den västerbottniska ögruppen Holmöarna. Citatet nedan är talande för hur diskussionen om den västerbottniska vindkraften tagit form. Det är egentligen ingen som uttrycker sig negativt gentemot vindkraften i sig, kritiken riktar sig snarare mot etableringen i länet och vilka konsekvenser som kan väntas.

”Jag är i grunden varm anhängare av vindkraft. Den centrala frågan handlar alltså inte om vi ska bygga vindkraft eller inte. Utan i stället var i landet och hur de ska ske med hänsyn till värdefull natur - [...]”

– Ur debattartikeln *Vindkraften ger nog inga jobb till Holmön* från 11/3 2010
(Västerbottens-Kuriren)

---

⁹² de Vreese, H. C (2005); Scheufele, A. D (1999)

4.4 Månaden med Fukushima

Den 11 mars 2011 inträffade den förödande olyckan på Fukushima kärnkraftverk i Japan. Att denna händelse har haft en viss effekt på energifrågan i Sverige har redan konstaterats av forskare som Holmberg⁹³ och Odén⁹⁴. Genom deras forskning visades effekter av Fukushima i både opinionen och nationella medier. Även i Västerbotten, baserat på denna undersökning, kan en viss effekt skönjas. Kanske allra tydligast ses detta i Folkbladet, vid tiden Västerbottens Folkblad. Under månadens första två veckor, alltså innan olyckan, publicerades inte en enda text av intresse. Först den 15 mars 2011, alltså fyra dagar efter olyckan publicerades den första texten rörande energifrågan. Detta var en ledarartikel rörande svensk kärnkraftavveckling. Totalt under månaden publicerades endast nio texter i Folkbladet med anknytning till denna studie. Av dessa nio var endast sex stycken av särskild relevans. De tre övriga texterna snuddade endast vid energifrågan genom att nämna diverse energityper i förbifarten. Att Fukushima och kärnkraften i inte fick något massivt genomslag i Folkbladet gör att tidningen sticker ut för perioden. Olyckan hade en motsatt effekt på de andra två tidningarna, Norran och Västerbottens-Kuriren. I dessa två tidningar ökade antalet texter signifikant i jämförelse med året innan. Av dessa texter publicerades de allra flesta under den senare delen av månaden. Vilket alltså skulle kunna tyda på en viss grad av Fukushimaeffekt.

Vidare är det övervägande en negativ inställning gentemot kärnkraften som texterna återspeglar. Däremot finns det ett antal tappra anhängare som trots motvind står upp för svensk kärnkraft.

”Men det finns ingen förnuftig anledning att avveckla och lägga ner. Tvärtom behöver den utvecklas, byggas ut och ersätta den miljöskadliga olje- och koleldningen så snart som möjligt. [...] Med nya generationens kärnkraftverk försvinner risken för den farligaste konsekvensen, nämligen härdsmlta.”

– Ur debattinlägget *Kärnkraften bör inte läggas ned utan istället utvecklas* från 21/3 2011
(Västerbottens-Kuriren)

---

⁹³ Holmberg, S (2012): Holmberg, S (2013)

⁹⁴ Odén, T (2013)

Citatet väckte särskilt intresse då skribenten inte bara går emot negativismen gentemot kärnkraft utan även adresserar den härdsmläta som resulterade i Fukushimaolyckan. Givet teorier om politisk grupptillhörighet⁹⁵ och ens inställning till kärnkraften är det intressant att skribenten bakom texten har en socialdemokratisk bakgrund. Detta sett till de förväntningar som skapas utifrån teorin vilket även väckte intresse under 2010. Dessa motstridigheter mellan teorin och den ideologiska tillhörigheten kan anses visa på den ambivalens som energifrågan lider av, särskilt vad gäller kärnkraften. Med detta menas att trots katastrofer ter det sig alltid finnas två sidor i debatten. Sidor som inte främst är ideologiskt indelade.

Månaden kan anses ha varit färgad av händelserna på Fukushima och således kom kärnkraften att dominera i de tre tidningarna. Energifrågan kommer mer eller mindre enbart att handla om kärnkraft den senare delen av månaden. Vid tillfällena handlar dock diskussionen mer om kritik gentemot svensk kärnkraftspolitik och enskilda politiker. Exemplevis får den dåvarande näringsministern tillika vice statsminister Maud Olofsson (C) ta emot kritik under månaden. Hon var dock inte ensam, kritiken gentemot svenska politikernas hanteringen av kärnkraftfrågan är ett återkommande ämne. Det ter sig så att det inte finns något svartvitt scenario, inte ens efter en katastrof som Fukushima.

Fukushima bidrar till att det dominerande perspektivet under 2011 är nationellt med inslag av internationellt. Det finns dock de som omvandlar det internationella till det nationella och vidare till det lokala. Exempelvis insändaren *Kommunen äger kärnkraftsaktier* som publicerades i Norran den 19 mars 2011. Skribenten bakom insändaren kritiserar i sin text företaget Skellefteå Krafts ägande av kärnkraftsaktier. Företaget är helägt av Skellefteå kommun, som enligt skribenten, är en av endast två svenska kommuner som äger kärnkraftsaktier. Kritiken gäller främst att det är skenheligt av Skellefteå kommun att säga sig sträva efter att vara en hållbar kommun och samtidigt äga kärnkraft. Denna insändare visar på hur en internationell händelse kan ha verkan på lokal nivå.

”Vill Skellefteå leva upp till att vara en hållbar kommun så bör man sälja aktierna. Nu kommer det att finnas de som hävdar att vi behöver kärnkraft för att hindra växthus-effekten. Fakta är att vi inte behöver den. Ta lärdom av Japan!”

– Ur insändaren *Kommunen äger kärnkraftsaktier* från 19/3 2011.
(Norran)

---

⁹⁵ Hedberg, P (2013): Holmberg, S (2012): Holmberg, S (2013)

4.5 Svenska elprisernas ständiga närvaro

Innan olyckan var dock varken kärnkraften eller energifrågan ämnen som gavs något större utrymme. Då gällde diskussionen främst de stigande elpriserna i Sverige. Även om diskussionen indirekt berör energifrågan ska det sägas att det främst handlade om en kritik gentemot elbranschen och politikerna. Diskussionen dör inte heller i och med katastrofen i Japan, den må ha avtagit något men får ändå utrymme även under den undersökta månadens senare delar. Att diskussionen kring elpriserna inte helt försvinner efter katastrofen skulle kunna motiveras med att elpriserna är en närmare angelägenhet än Fukushima. Trots att även Sverige bedriver kärnkraftsverk är det möjligt att eftersom olyckan inte skedde här, är den inte lika angelägen för gemene man. Detta resonemang förs givet teorin om nyhetsvärdering⁹⁶. Teorin motiverar att Fukushima får ett större utrymme under 2011 sett till att det är en akut aktuell händelse. Att olyckan inte får en total dominans över utrymmet som kanske väntats kan även det förstås genom teorin. Vilket demonstreras i modellen i figur1 på sidan 6 i detta dokument. Detta eftersom elpriset skulle kunna betraktas som både aktuellt och nära ur ett västerbottniskt perspektiv.

Sett till hela den aktuella månaden är det ingen större skillnad mellan den uppmärksamhet som de regionala angelägenheterna får kontra Fukushima. Således är det svårt att tala om någon överväldigande Fukushimaeffekt, det kan dock anses att olyckan haft en viss effekt. Vidare är det svårt att motivera att Fukushima skulle ha påverkat andra energislag än just kärnkraften. Detta då varken vattenkraft, vindkraft eller andra energislag fått ett något större genomslag efter den 11 mars. Det finns en möjlighet att dessa energityper hade fått en ett större genomslag om inte olyckan i Japan skett. Alternativt är det också möjligt att frågan fått ett betydligt mindre utrymme under 2011 utan Fukushima. Eftersom denna studie endast gör jämförelser mellan dessa fyra undersöknings år är det svårt att ge svar på frågan om hur förhållandet hade kunnat sett ut.

---

⁹⁶ Hadenius, S, Weibull, L & Wadbring, I (2009)

4.6 Miljöfrågan och energifrågan

2010 och 2011 omskrevs energifrågan ofta i sammanhanget av kärnkraft och politik. Under 2012 sprider diskussionen ut sig och får ett allt större miljöperspektiv. Tillskillnad från tidigare år det svårare att identifiera särskilt uppmärksammade energityper. Tidigare hade främst kärnkraften en viss övervikt av utrymmet, under 2012 ser dock förhållandet annorlunda ut. Detta skiljer sig även mellan tidningarna. I Folkbladet har kärnkraften fortfarande en något större närvaro än andra energityper. Vad gäller Västerbottens-Kuriren är det däremot typer av förnyelsebar energi som får det större utrymmet. Vad gäller dessa energityper kan det dock inte talas någon dominans i någon av de undersökta tidningarna. Det är ett delat fokus och diskussionen lutar mer åt miljöfrågan än åt energifrågan. Vilket bland annat tar sig uttryck i ledarartikeln *Släcka lampan inte alltid upplyst* som publicerades i Norran. Artikeln diskuterar eventet Earth Hour⁹⁷, då människor världen över uppmuntras att för en timme släcka lamporna. Skribenten till artikeln kritiserar i sig inte intentionerna bakom Earth Hour men anser att fokus inte bör ligga på energiförbrukning utan på miljöpåverkan. Vilket är rätt talande för den generella diskussionen kring energifrågan under mars 2012.

”Vi kan minska energiförbrukningen eller använda mer miljövänlig energi.”

”Energiförbrukning är en sak. Klimatpåverkan en annan.”

– Två citat ur ledaren *Släcka lampan inte alltid upplyst* från 29/3 2012
(Norran)

Trots att antalet artiklar minskat i jämförelse med tidigare år (se figur 5 på sidan 20) ökar spridningen av energityper som uppmärksammas. I allt mindre utsträckning kan en påstå att det skulle finnas en dominerande typ av energi bland texterna. Protokollen som använt efterfrågade de dominerande energityperna, detta i tron om att det skulle vara en livlig diskussion och att en dominerande energityp då skulle kunna urskiljas. Vilket alltså inte var fallet under 2012. Diskussionen låg mer mellan fossila och förnyelsebara former av energi, detta mot det vidgade miljöperspektivet. Detta visar återigen på svårigheten i att identifiera energifrågan ur diskussionen och belyser att frågan kan adresseras från flera olika håll.

---

⁹⁷ WWF (2013)

4.7 Efter katastrofen

Studien ämnade undersöka hur energifrågan omskrivs i västerbottensk dagspress före och efter olyckan på Fukushima. I mars 2012 var det ett år sedan olyckan inträffade vilket skulle ha kunnat påverka hur energifrågan och framförallt kärnkraften omskrevs under perioden. Detta antagande eller påstående kan dock inte anses stämma. Även om kärnkraften inte är ett utdött ämne är intresset i förhållande till 2011 betydligt mindre. När kärnkraften väl diskuteras är det vanligen, likt tidigare år, ur ett politiskt perspektiv. I en insändare skriven av representanter från Miljöpartiet beskrivs situationen ett år efter olyckan enligt nedan. Citatet demonstrerar frågans politiska karaktär.

”Ett år har gått sedan kärnkraftsolyckan i Fukushima inträffade. Många länder har sedan dess tänkt över sina energiprogram; många kärnkraftverk har stängts och fler står på tur men inte i Sverige.”

– Ur insändaren *Utvecklingsfientligt att hålla fast vid kärnkraft* från 14/3 2012
(Västerbottens-Kuriren)

Det fanns en tanke om att andra energityper, särskilt förnyelsebar energi, skulle ha fått ett uppsving i medierna detta särskilt vid ettårsmarkeringen av olyckan. Vilket i sin tur skulle kunna innebära att inställningen gentemot exempelvis vindkraft skulle ha blivit mer positiv. Vad gäller hur vindkraften omskrivits i Västerbotten under 2012 hade Fukushima inte denna förväntade positiva effekt. Under denna månad är det både ris och ros gentemot vindkraften som uttrycks. Av de texter som publicerats i mars är det dock knappt ett tiotal som specifikt diskuterar vindkraft. I jämförelse med tidigare år kan ändå förnyelsebar energi anses ha tagit ett steg framåt i diskussionen. Den övervägande delen av texterna relaterar trots allt till någon form av förnyelsebar energi och återger i stort en positiv bild. Vilket ligger i linje med Per Hedbergs⁹⁸ undersökning där stödet för vindkraften har studerats. Likt diskussionen om en vindkraftspark på Holmöarna, som nämndes tidigare år, vänds och vrids ris och ros om den regionala vindkraften även 2012

”Ett fantastiskt vägnät byggs inom dess områden vilket gör att områdena blir tillgängliga för markägare, naturmänniskor, bärplockare, jägare, skogsentreprenörer med flera. Detta sker dessutom helt kostnadsfritt då exploatörerna bygger vägarna för att nå sina vindkraftverk.”

– Ur insändaren *Försvårar vindkraftsparkerna skogsbruket?* från 5/3 2012
(Folkbladet)

---

⁹⁸ Hedberg, P (2013)

2013 – Norrlandspatriotismens år

4.8 Kärnkraftfrågans förfall skapar rum för andra

Som rubriken antyder var 2013 ett år då kärnkraften fick betydligt mindre uppmärksamhet än tidigare. Av årets 25 st texter, vilket i sig är ett färre antal texter än tidigare år, omnämns kärnkraften endast två gånger. Båda av dess två gånger nämns kärnkraften mer eller mindre bara i förbifarten. Dessutom publicerades båda dessa texter i en och samma tidning, Folkbladet. Kärnkraftfrågans utrymme 2013 är således avsevärt mindre i jämförelse med tidigare år. Den uppmärksamhet som frågan fått sedan olyckan på Fukushima ter sig allt mer osynlig. Vilket ligger i linje med den undersökning som Odén⁹⁹ genomfört på nationella medier.

Förnyelsebar energi skördar dock ny mark under 2013. Notera dock att det totala antalet texter under mars månad detta år är det lägsta antalet utav de fyra åren. Trots detta menas att *andelen* av dessa som berör förnyelsebar energi har ökat, detta tillsammans med andra intresseområden. Ett exempel på ett sådant intresseområde är den gruva som planeras till länets inland. Däremot är inte all uppmärksamhet bra uppmärksamhet. Även detta år får exempelvis vindkraften en hel del negativ kritik. Trots en generellt sett god inställning gentemot förnyelsebar energi så väger de eventuella regionala konsekvenserna tyngre. Därför uppstår en kritik gentemot vindkraften som alltså oftast kom att handla om vilka negativa effekter vindkraften kan få på den västerbottniska faunan.

”Klimatalarmisterna tycker att det är olämpligt att sätta upp vindkraftverk på Djurgården. De tycker däremot att det är helt okej att vi här uppe i norr offrar våra rovfåglar, vår älskade närmiljö och vår orörda natur, Europas sista vildmark!”

– Ur insändaren *Klimatbluffen* från 13/3 2013
(Västerbottens-Kuriren)

Negativismen mot vindkraften skulle kunna anses bero på ett missnöje gentemot hur tillgångarna i länet exploateras. Mot detta är det möjligen missvisande att påstå att det är mot vindkraft som kritiken riktas. Det kan vara mer rättvist att påstå att kritiken riktas gentemot *etableringen*. Vilket kan anses illustreras i ovanstående citat.

---

⁹⁹ Odén, T (2013)

4.9 En för alla, alla för Västerbotten

Under 2013 var det ett regionalt perspektiv som dominerade utrymmet. Energifrågan kommer lite i skymundan för mer regionala angelägenheter som den eventuella gruvetableringen som tidigare nämndes. Detta perspektiv övergår mer eller mindre i ett uttryck av någonting som skulle kunna tolkas som patriotism, en norrländspatriotism. Oavsett om det gäller vindkraft, vattenkraft eller gruvor, är det närmiljön som ligger i fokus medan andra perspektiv ligger i periferin. Exempelvis är det ingen som uttalar sig negativt gentemot förnyelsebar energi. Det är ingen som påstår att Västerbotten eller Sverige ska stödja ett fortsatt bruk av fossila bränslen. Däremot uttrycks en skepticism, som även nämndes i föregående avsnitt, gentemot den exploatering som sker i länet och i regionen Norrland. Därför är det svårt att definiera hur *energifrågan* omskrivs. Fokus ligger oftare på hur länet ska utvecklas och överleva snarare än på energifrågan i sig. Den allmänna samhällskritik som syntes under främst 2010 och 2011 har övergått från den mer nationella diskussionen till en mer patriotisk ton.

”Bilda en Norrlandsbänk i riksdagen, ett samarbete mellan riksdagsmännen från Gävle och uppåt.”

– Ur insändaren *Ansvar för inlandet* från 16/3 2013
(Norrän)

Citatet ovan är från en insändare vars skribent anser att de norrländska länen bär komma samman, bland annat vad gäller energiindustrin. Skribenten anser även att de vatten- och vindkraftstillgångar som finns i länet och regionen måste utvecklas för att gynna inlandet i Västerbotten och övriga Norrland. De åsikter som skribenten uttrycker är återkommande bland texterna. Fler anser att de resurser som finns i länet exploateras och utnyttjas på ett sätt som inte gynnar regionen. Således exempelvis vattenkraften i Västerbotten inte enbart en energifråga utan även en fråga om samhällsutveckling. Att diskussioner som denna dominerar utrymmet under 2013 är svårt att förklara då det är många faktorer genom åren som skulle kunna anses som bidragande. Sett ur ett medieteoretiskt perspektiv skulle detta eventuellt kunna ses utifrån ett framingsperspektiv¹⁰⁰. Detta mot tanken om att tidningarna, som representerar det regionala medielandskapet, publicerar texter av denna karaktär just för att de belyser problematiken ur en viss vinkel. Alltså att medierna vinklar diskussionen på ett visst sätt beroende på deras egna västerbottniska värderingar. Återigen uppstår en fundering kring om hur själva urvalsprocessen från tidningarnas sida sett ut. Sett till att det trots allt är regional dagspress antas att det ligger i tidningarnas natur att i första hand belysa just det regionala.

---

¹⁰⁰ de Vreese, H. C (2005): Scheufele, A. D (1999)

5. Sammanfattande diskussion

Nedan följer en sammanfattande diskussion kring undersökningen, studiens syfte och frågeställningar utifrån föregående avsnitts presentation av resultat och analys.

5.1 Energifrågans politiska karaktär

Sett till samtliga undersökningsår och de 155 texterna i studien har energifrågan inte fått något större utrymme i förhållande till hur många texter som tidningarna publicerar totalt. Andra saker än energifrågan, särskilt angelägenheter i länet, har fått ett större utrymme under åren. Exempelvis 2011, innan olyckan på Fukushima var det de svenska elpriserna som dominerade diskussionen. Trots att kärnkraften diskuterades flitigt innan Fukushima var det först efter olyckan som energifrågan fick en bredare spridning. Frågan kan heller inte anses ha varit ett ämne för allmänheten innan Fukushima. Detta påstås därför att det främst var en diskussion mellan professionella parter innan. Överlag har diskussionerna visat sig ha en politisk underton som vid tillfällena utmynnat i en form av samhälls- och regeringskritik. Eftersom denna studies undersökning utgår ifrån en period under ett valår är det kanske inte oväntat att politiken skulle vara närvarande. Däremot är det intressant att allteftersom tiden går ter sig valet falla i glömska och gemene man övertar den politiska diskussionen. Med detta menas att det under 2010 i större utsträckning var politiker och branschmän som uttryckte sin åsikt i frågan. Under 2012 och 2013 växte andelen insändare och det blev det mer vanligt att allmänheten kom till tals.

5.2 Det regionala övertaget

2013 var det svårt att definiera den västerbottniska inställningen gentemot energifrågan då det främst var andra regionala angelägenheter som dominerade. Detta var särskilt tydligt vad gäller texter av insändarkaraktär där det norrländska växt sig allt mer framträdande genom åren. Från att 2010 har varit det nationella perspektivet som dominerade till det regionala perspektivet som 2013 tar över diskussionen. Att det regionala perspektivet till sist övertar kan anses ligga i linje med teorin om nyhetsvärdering¹⁰¹. Närheten i den regionala angelägenheten väger således tyngre än avståndet i det nationella. Energifrågan kan i sin tur ofta hamna på ett mer nationellt och övergripande plan. Vilket alltså inte attraherar de västerbottniska tidningarna i samma utsträckning som de regionala händelserna.

---

¹⁰¹ Hadenius, S, Weibull, L & Wadbring, I (2009)

En kan då fråga sig varför det var ett så starkt nationellt perspektiv under 2010. Detta skulle kunna förklaras av riksdagsvalet som skedde i september samma år. Valet kan anses ha aktiverat ett större engagemang från politikernas och intressenternas sida. Vilket kan ha bidragit till den starka politiska anknytningen bland texterna från 2010.

Denna studie utgick ifrån att ett nationellt perspektiv inte alltid är applicerbart på en regional eller lokal nivå. Det har sedan visat sig att det även finns vissa regionala skillnader i fokus och intresset. Med detta åsyftas framför allt diskussionen om "Norrlandsbanken" som antydde att det finns en differens mellan inland och kustland. Utöver den dominans som kärnkraften uppvisade innan valet och kring Fukushimaolyckan är det egentligen de regionala intresspunkterna som varit genomgående dominerande under åren.

5.3 Den svårfångade tonen

Tidningarna har vid tillfällen uttryckt ett eget intresse för energifrågan. Med detta åsyftas att tidningars ledar- och debattredaktörer själva varit skribenter bakom en del av texterna i materialet. Tillexempel ledaren *Släcka lampan inte alltid upplyst* som publicerades i Norran 2012 som nämndes tidigare. Trots tidigare diskussion om politiker och branschintressenter som genom åren fått komma till tals är det alltså även en fråga som engagerat tidningarna. Tidningarna i den bemärkelse att de som har ett ansvar för publiceringen på exempelvis debatt- och ledarsidor har visat ett engagemang. Vidare hade denna studie förhoppningen om att kunna beskriva med vilken ton som energifrågan omskrevs. Detta skulle visa sig vara mer komplicerat än förväntat. Vid flera tillfällen är det i princip omöjligt att identifiera åsiktsuttryck både vad gäller positiv och negativ inställning. Som citatet rörande vindkraft på sidan 27 demonstrerar så har det ofta funnits både en positiv och en negativ ton i samma text. Vilket dels kan förklaras av texternas politiska karaktär. Återkommande skribenter som kommit till tals har haft en benägenhet att så att säga vända kappan efter vinden och hålla en mer diplomatisk ton. Vilket kan diskuteras utifrån teorin om agenda sättnings¹⁰², de vänder kappan efter agendan. Överlag anses att det funnits en positiv ton gentemot förnyelsebar energi, detta i kombination med en strävan gentemot bättre miljö och klimat. Vad gäller de individuella typerna av förnyelsebar energi är tonen dock en annan. Vindkraft framförallt men även vattenkraft har fått flertalet kängor genom åren. Främst har kritiken sitt ursprung i ett landsbygds- eller Norrlandsperspektiv. Kritikerna har ansett att metoderna är naturförstörande, stör rennäringen eller rent utav inkräktar på andras marker. Trots detta ter sig de flesta vara överens om en strävan mot ett mer hållbart energisamhälle. De önskar dock att detta inte ska ske på bekostnad av Norrland och Västerbotten.

---

¹⁰² McCombs, M & Shaw, D (1972); McCombs, M (2006)

5.4 Engagemanget för frågan

Som tidigare nämnts har tonen gentemot energifrågan varit svårare att identifiera än väntat. Många kommer med dubbla budskap och diskussionerna har inte varit särskilt renodlade. Att det varit svårt att differentiera diskussionen och sätta fingret på någon västerbottnisk ton kan bero på det varierande engagemanget. Antalet texter sjunker från år till år, från 45 stycken under mars 2010 till 25 stycken 2013, med toppnotering på 52 stycken under 2011. Detta ligger i linje med resultaten från Tomas Odéns undersökning från 2013¹⁰³. Hans undersökning visade att energifrågan, särskilt då kärnkraften, fick ett större uppsving under 2011 vilket sedan under 2012 och 2013 återgick till tidigare nivåer¹⁰⁴. Engagemanget har dock inte bara varierat sett till antal artiklar utan även vad gäller diskussionen. Under 2012 gällde många av texterna ett större miljö- och energiperspektiv med en variation mellan nationella och regionala utgångspunkter. När vi sedan kommer in i 2013 övergår diskussionen nästan helt till ett regionalt fokus.

Allt eftersom tiden gått har andelen insändare i förhållande till antalet debatt- och ledarartiklar ökat. Detta skulle kunna tyda på att ett lokalt missnöje som tar sig uttryck på insändarsidorna. Engagemanget för regionen har dock varit konsekvent genom åren. Den samhällskritiska och den norrländspatriotiska tonen är årligen återkommande. Genom samtliga fyra år har en kritik gentemot hanteringen av energifrågan och exploateringen av landsbygden kommit på tal. Givet teorin om framing¹⁰⁵ skulle detta kunna bero på beslut eller ett agerande från redaktionernas sida. Vilket i sig ligger i linje för tidningarnas karaktär som lokal och regional dagspress. Att lyfta det Västerbottniska perspektivet före andra perspektiv.

5.3 Fukushimaeffekt utan effekt

Visserligen kan en viss direkt effekt av Fukushima ses i exempelvis Folkbladet där ingenting av relevans för frågan publicerades innan olyckan. Det är dock givet att Fukushima är den enda förklaringen bakom hela denna effekt. Tillskillnad från Holmbergs¹⁰⁶ undersökningar gällande effekten på opinionen och i likhet med Odéns¹⁰⁷ undersökning visar denna studie att uppmärksamheten i tidningarna sjönk med tiden.

---

¹⁰³ Odén, T (2013)

¹⁰⁴ Ibid.

¹⁰⁵ de Vreese, H. C (2005); Scheufele, A. D (1999)

¹⁰⁶ Holmberg, S (2012); Holmberg, S (2013)

¹⁰⁷ Odén, T (2013)

Åren efter olyckan, 2012 och 2013, blir olyckan mer och mer osynlig. Endast vid ett fåtal tillfällen omnämns händelsen och då främst inom allmänna diskussioner rörande kärnkraften. Således är det svårt att tala om någon bestående Fukushimaeffekt däremot kan en viss katastrofkänslighet skönjas.

Detta sista citat sammanfattar i stora drag hela denna studie samt problematiken i att studera energifrågan. Att kartlägga energifrågan i medierna, vare sig arbetet sker kvalitativt eller kvantitativt, innebär fler än ett hinder på vägen. Vilket kan anses bero på frågans föränderliga natur. Rätt idag blir fel imorgon, nya rön och nya händelser förändrar ständigt förutsättningarna för diskussionen. Det finns inget enkelt sätt att beskriva energifrågan, inte ens ur ett västerbottniskt perspektiv. Således ansågs följande citat vara ett passande avslut på en oändlig fråga:

”Det finns ingen «quick fix» i energifrågan.”

– Ur debattartikeln *Dyr kärnkraft varken hållbar eller stabil* från 29/3 2010
(Västerbottens-Kuriren)

6. Nya funderingar

Denna studie syftade till att undersöka hur energifrågan omskrivs i västerbottnisk dagspress före och efter olyckan på Fukushima. Under arbetets gång har det dykt upp saker som fått en att fundera över studiens gränser och hur den skulle kunna kompletteras och byggas vidare. Studien är utförd på en relativt strikt avgränsad tidsperiod. Om studien skulle göras igen, under andra förutsättningar, hade det varit önskvärt med en utökad tidsperiod. På så sätt hade en mer nyanserad bild av exempelvis Fukushimaeffekten kunnat ges. En vidare studie under en större period hade alltså kunnat vidga studiens möjligheter.

Vidare är denna studie endast utförd på tryckt dagspress och inkluderar alltså inte tidningarnas webbversioner, radio eller TV. Tre forum vilka skulle kunna bidra till analysen och som skulle kunna ge frågan ytterligare dimensioner. Mot detta anses en studie av radio, TV samt webben kunna bidra och komplettera forskningsområdet.

Att studera det västerbottniska perspektivet på energifrågan ur en kvantitativ ansats skulle vidare hjälpa ämnets generaliserbarhet samt statistiskt säkerställa resultaten. Således skulle det kunna vara intressant att genomföra en kvantitativ motsvarighet till denna studie. Vidare anses att regionala studier som denna även kan, och kanske bör, genomföras på fler län. Sådana studier skulle kunna bidra till diskussionen om lämpligheten i att dra ett nationellt täcke över en fråga.

Efter bearbetningen av det insamlade materialet väcktes en del frågor kring hur dessa texter kommit att publiceras, vilka har uttryckts tidigare i dokumentet. Bakom varje publikation står trots allt en ansvarig och en redaktion. Dessa frågor har inte kunnat besvaras i denna studie, ett antal kommentarer på frågan framfördes dock fräckt nog. Genom att utföra intervjuer med de ansvariga på tidningarna, exempelvis debattredaktören, skulle dock dessa frågor kunna besvaras. Således skulle energifrågans nyhetsvärde kunna studeras närmare, vilket skulle kunna bidra till forskningsområdet.

Litteraturförteckning

- Asp, Kent (2011) *Mediernas prestationer och betydelse – Valet 2010*. Göteborgs universitet: JMG. ISSN 1101-4652: ISBN 978-91-88212-90-0
- Agnemar, Lina (2012) *Den svenska kärnkraftsdebatten i skuggan av Fukushima – En studie i hur svenska kärnkraftsförespråkare i maktposition använder argumentation och auktoritet*. Kandidatuppsats 15 hp, vårterminen 2012, Retorik.Södertörns högskola: Institutionen för kommunikation, medier och IT
- Altheide, David (1996) *Ethnographic Content Analysis* [utdrag]. I *Qualitative Media Analysis*, s.13-19,22-29, Sage.
- Andersson, Fred (2006) *Mediestyrring: Mediernas dagordningssättning i Nationalencyklopedin*. Tillgänglig: <http://www.ne.se/rep/mediestyrring-mediernas-dagordningssattning> [2013-09-06]
- BlaikenVind (2013) *Pressmeddelande: Nur är etapp 1 av Blaiken vindkraftverk invigd*. Tillgänglig: <http://www.blaikenvind.se/pressmeddelande/nu-ar-etapp-1-av-blaiken-vind-kraftpark-invigd/> [2013-12-09]
- de Vreese, H. Claes (2005) *News framing: Theory and typology*. *Information Design Journal + Document Design* 13(1) s.51-62. John Benjamins Publishing Company
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (2012) *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Fjärde upplagan. Nordstedts Juridik: Stockholm
- Fransson Sayuli, Anna-Lisa, Elander, Ingemar & Lidskog, Rolf (2011) *Framing issues and forming opinions: The baltic sea pipeline in the swedish media*. *European Spatial Research and Policy*, 10.2478/v10105-011-0015-y. Volume 18:2011, Number 2
- Göteborgs universitet, JMG
(2013a) *Projektkatalog – Examensarbete i Medie- och kommunikationsvetenskap*. Grundnivå, hösten 2013. Kursansvarig: Malin Sveningsson, Uppdragsansvarig: Marie Grusell. Göteborgs universitet: JMG

(2013b) *Energifrågan i medierna*. Projektansvarig: Tomas Odén.
Tillgänglig: http://www.jmg.gu.se/forskning/pagaende_projekt/energi_fragan-i-medierna/ [2013-11-22]

Hadenius, Stig & Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela (2009) *Massmedier - Press, radio och tv i den digitala tidsåldern*. Ekerlids Förlag: Stockholm

Hedberg, Per (2011) *Inställningen till olika energikällor i Sveriges län – 1999-2004 respektive 2005-2010*. SOM-rapport nr 2011:25. Tillgänglig: http://www.som.gu.se/digitalAssets/1339/1339612_2011-inst--llningen-till-olika-energi--llor.pdf [2013-11-20]

Hedberg, Per (2013) *Fortsatt stöd för mer vindkraft* i Lennart Weibull, Henrik Oscarsson & Annika Bergström (red) *Vägskäl*. Göteborgs universitet: SOM-institutet.

Hedberg, Per & Holmberg, Sören (2013) *Svenska folkets åsikter om olika energikällor 1999 - 2012 – Forskningsprojektet Energiopinionen i Sverige*. SOM-rapport nr 2013:18. Tillgänglig: http://www.som.gu.se/digitalAssets/1454/1454136_svenska-folkets---sikter-om-olika-energi--llor-1999-2012.pdf [2013-11-20]

Holmberg, Sören & Weibull, Lennart (red.) (1987) *SOM-undersökning 1986*. Göteborgs universitet: SOM-institutet.

Holmberg, Sören (2012) *Fukushimaeffekten* i Lennart Weibull, Henrik Oscarsson & Annika Bergström (red) *I framtidens skugga*. Göteborgs universitet: SOM-institutet.

Holmberg, Sören (2013) *Fukushimaeffekten har inte falnat* i Lennart Weibull, Henrik Oscarsson & Annika Bergström (red.) *Vägskäl*. Göteborgs universitet: SOM-institutet.

Kim, Younghwan, Kim, Minki & Kim, Wonjoon (2013) *Effect of the Fukushima nuclear disaster on global public acceptance of nuclear energy*. Energy Policy 2013. Vol. 61, s. 822-828. Elsevier.

Larsson, Josefina (2011) *Före och efter Fukushimaolyckan: Svenska dagstidningars rapportering om kärnkraft*. Studentuppsats: Magisterexamen. Umeå universitet: Samhällsvetenskapliga institutionen. Tillgänglig: <http://umu.diva-porta1.org/smash/get/diva2:589285/FULLTEXT01.pdf> [2013-11-20]

Larsson, Larsåke & Ekström, Mats (red.) (2012) *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Studentlitteratur AB: Lund

Lundqvist, Henrik, Nellemann, Christian, Rönnegård, Lars, Sandström Per & Skarin, Anna (2013) *Renar och Vindkraft*. Naturvårdsverket. Tillgänglig: <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6564-5.pdf> [2013-12-09]

Länsstyrelsen Västerbotten

(2012) *Klimatsmart Västerbotten*. Tillgänglig: <http://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/klimat-och-energi/Klimat-%20och%20energistrategi.pdf> [2013-12-04]

(2013a) *Vindkraft – Läget i länet*. Tillgänglig: <http://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/vindkraft/lagetilanet/Pages/default.aspx> [2013-11-05]

(2013b) *Samebyar*. Tillgänglig: <http://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/Sv/naringsliv-och-foreningar/rennaring/Samebyar/Pages/default.aspx> [2013-12-09]

McCombs, Maxwell & Shaw, Donald (1972). *The Agenda-Setting Function of Mass Media*. *The Public Opinion Quarterly*. Vol 36 No 2.

Mediearkivet (2013) Sökning: *Mediearkivet: Fukushima* – från 2013-09-01 till 2013-09-30: svensk tryckt press*. Tillgänglig: <https://web-retriever-info-com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive.html> [2013-11-21]

Nationalencyklopedin (NE)

(2013a) *Kärnenergiolycka*. Tillgänglig: <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/lang/karnenergiolycka> [2013-11-05]

(2013b) *Västerbottens-Kuriren*. Tillgänglig: <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/lang/vasterbottens-kuriren> [2013-11-04]

(2013c) *Folkbladet*. Tillgänglig: <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/folkbladet/2326340> [2013-11-04]

(2013d) *Vattenkraftverk*. Tillgänglig: <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/lang/vattenkraftverk> [2013-12-04]

- (2013e) *Västerbottens län*. Tillgänglig: <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/lang/vasterbottens-lan> [2013-12-04]
- (2013f) *Norra Västerbotten*. <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/lang/norra-vasterbotten> [2013-12-04]
- Nilsson, Åsa (2012) *Kvantitativ innehållsanalys* i Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Studentlitteratur AB: Lund
- Odén, Tomas (2013) *Energifrågan i medierna - råmaterial från 2013-09-23*. Opublicerat manuskript. Göteborgs universitet: JMG
- Region Västerbotten (2013) *UmeNet vann "Årets operatör" på Telekomgalan*. Tillgänglig: <http://regionvasterbotten.se/startside/umenet-vann-arets-operator-pa-telekomgalan/> [2013-12-09]
- Retriever (2013) *Mediearkivet*. Tillgänglig: <http://www.retriever-info.com/sv/category/news-archive/> [2013-12-10]
- Scheufele, A. Dietram (1999) *Framing of Media Effects*. Journal of Communication, Winter 1999. International Communications Association
- Sjöstrand, Nils Göran (2013) *Fukushimaolyckan*. Nationalencyklopedin (NE) Tillgänglig: <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/lang/fukushimaolyckan> [2013-11-20]
- Skellefteå Kraft (2013) *Om oss*. Tillgänglig: <https://www.skekraft.se/default.aspx?di=1801&ptid=0> [2014-01-04]
- Stephens, C. Jennie, Rand, M. Gabriel & Melnick, L. Leah (2009) *Wind Energy in US Media: A Comparative State-Level Analysis of a Critical Climate Change Mitigation Technology*. Environmental Communication: A Journal of Nature and Culture, 3:2, 168-190, DOI: 10.1080/17524030902916640. Routledge
- Svensk Energi (2013) *Vattenkraft – Mer om vattenkraft*. Tillgänglig: <http://www.svenske-energi.se/Elfakta/Elproduktion/Vattenkraft1/> [2013-11-05]
- Swedbank (2012) *Resultatsammanställning – Undersökning om svenska folkets ideella engagemang, attityder och stöd till ideella hjälporganisationer samt inställningen till företagens samhälls- och miljöansvar*. Tillgänglig: <http://mb-cision.com/Public/545/9299083/a3bfea0b749088b8.pdf> [2013-05-30]

Umeå Energi

(2013a) *Fjärrvärme från Dåva*. Tillgänglig: <http://www.umeaenergi.se/Om-Umeaa-Energi/Produktion/Fjaerrvaerme-fraan-Daava.ept>
[2013-12-09]

(2013b) *Pressmeddelande: Nu blir det ännu mer vindkraft i Hörnefors*.
Tillgänglighet: <http://www.umeaenergi.se/pressrum/#/pressrelease/view/nu-blir-det-aennu-mer-vindkraft-i-hoernefors-349651> [2013-12-09]

Västerbottensnytt (2013) *Renskötseområden hotas av gruvor och vindkraft*. Tillgänglig:
<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/vasterbottensnytt/renskotseomraden-hotas-av-gruvor-och-vindkraft> [2013-12-09]

WWF - Världsnaturfonden (2013) *Earth Hour*. Tillgänglig: <http://www.wwf.se/vrt-arbete/klimat/earth-hour/1415461-earth-hour-2014> [2014-01-04]

Bilaga I – Undersökningsmaterial

Titel	Tidning	Datum
2013		
Gruvboomen är inte hållbar	Folkbladet	2013-03-28
Umeå behöver en hel Earth weekend	Folkbladet	2013-03-23
Fredrik Jansson: Anpassning och motstånd	Folkbladet	2013-03-20
Vindkraften är inte alls gratis	Folkbladet	2013-03-16
Slutförvaring av kärnavfall i Lycksele	Folkbladet	2013-03-09
Gångbro för framtiden	Norran	2013-03-18
Hugo Chávez gjorde helt rätt	Norran	2013-03-18
Ja till återföring av vinster	Norran	2013-03-18
Ansvaret för inlandet	Norran	2013-03-16
Regeringens svek	Norran	2013-03-14
Uppvärdera livet på landet	Norran	2013-03-13
Förutsägbart som en pizza i Jokkmokk	Norran	2013-03-12
Utveckla mineralstrategin	Norran	2013-03-04
Producerande bygder plundras	Norran	2013-03-02
Öppet brev till Umeå kommunfullmäktige	Västerbottens-Kuriren	2013-03-30
Färjestart med hopp	Västerbottens-Kuriren	2013-03-27
Gasen i botten för ett oljeberoende USA	Västerbottens-Kuriren	2013-03-22
Vi vill ha Earth Hour hela tiden	Västerbottens-Kuriren	2013-03-22
Med sunt förnuft kan man komma [...]	Västerbottens-Kuriren	2013-03-22
Bankerna på Cypern i full fart mot stup	Västerbottens-Kuriren	2013-03-21
Hårda bud för Cypern	Västerbottens-Kuriren	2013-03-19
Basindustrin är viktig för Umeå	Västerbottens-Kuriren	2013-03-18
Kolonial slagsida på mineralstrategin	Västerbottens-Kuriren	2013-03-13
Klimatbluffen	Västerbottens-Kuriren	2013-03-13
2012		
Är det fullt med energiexport? [...]	Västerbottens Folkblad	2012-03-28
Acceptera inte dyra drivmedel	Västerbottens Folkblad	2012-03-21
Uranbrytning i Sverige måste förbjudas	Västerbottens Folkblad	2012-03-12
Kärnkraft ont i generationer	Västerbottens Folkblad	2012-03-10
Försvårar vindkraftsparkerna [...]	Västerbottens Folkblad	2012-03-05

Kort datum för Putin. [...]	Västerbottens Folkblad	2012-03-03
En statlig investeringsbank	Västerbottens Folkblad	2012-03-12
Släcka lampan inte alltid upplyst	Norran	2012-03-29
Inte bara mixtrande med mat	Norran	2012-03-27
Mellan jord och bord	Norran	2012-03-22
Dyrare transporter - hot mot Norrland	Norran	2012-03-21
KOMMENTERAT	Norran	2012-03-14
Stor okunskap om vattenkraft	Norran	2012-03-14
Klimat-forskning på en höft	Norran	2012-03-13
Leonid Brezjnev grät aldrig	Norran	2012-03-06
Hotet från rymden	Norra Västerbotten	2012-03-01
Ändå låter det hela tiden i [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-31
Genteknik i samverkan [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-27
Spännande med ny gruva i [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-27
Är energiexport fult?	Västerbottens-Kuriren	2012-03-24
Att bevara Fredrikas skola [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-23
Gruvdrift hotar unikt, omistligt [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-17
Bygg vidare på kunskap - [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-16
Bolånetaket fick en dämpande [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-15
Inlandsbanan är viktig och [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-15
Utvecklingsfientligt att hålla [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-14
Det är inte realistiskt att tro [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-13
Ge glesbygden en framtid [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-10
Allianspolitik skälet att glesbygden [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-09
Det är i Norrland Sveriges rikedom [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-09
Inte vargens fel rennaringen är [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-06
Hållbara Västerbotten hotar [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-02
Regeringen stoppar huvudet i snön [...]	Västerbottens-Kuriren	2012-03-01
2011		
Kapitalismen visar sitt fula tryne [...]	Västerbottens Folkblad	2011-03-30
Demonstrationer i Europa	Västerbottens Folkblad	2011-03-30
Vi i-länningar borde tacka hundbajset	Västerbottens Folkblad	2011-03-28
Äntligen, äntligen S-kongress	Västerbottens Folkblad	2011-03-26
Kampen mot arbetslöshet viktigast	Västerbottens Folkblad	2011-03-26
Kan Japan visa vägen till framtidens [...]	Västerbottens Folkblad	2011-03-18
Elpristopparna kan kapas till nästa vinter	Västerbottens Folkblad	2011-03-18
Stoppa kapitalismens väg mot fattigsverige	Västerbottens Folkblad	2011-03-16
Avveckling med förnuft	Västerbottens Folkblad	2011-03-15

22 minuter från vår härds smälta	Norra Västerbotten	2011-03-31
Våga ge ärliga svar på frågorna	Norra Västerbotten	2011-03-30
Moderna partier är vinnarna	Norra Västerbotten	2011-03-30
Vi måste säga nej till kärnkraften	Norra Västerbotten	2011-03-26
Blickarna riktas mot Finland	Norra Västerbotten	2011-03-24
Ett parti för världsförbättrare	Norra Västerbotten	2011-03-23
Kärnkraftens rykte	Norra Västerbotten	2011-03-22
Kommunen äger kärnkraftsaktier	Norra Västerbotten	2011-03-19
KOMMENTERAT	Norra Västerbotten	2011-03-18
Inga garantier för oss i Norden	Norra Västerbotten	2011-03-17
Skatter största problemet	Norra Västerbotten	2011-03-17
KOMMENTERAT	Norra Västerbotten	2011-03-17
Det går att kapa elpristopparna	Norra Västerbotten	2011-03-15
Japanska efterdyningar	Norra Västerbotten	2011-03-15
Fungerar nödkylningen?	Norra Västerbotten	2011-03-15
KOMMENTERAT	Norra Västerbotten	2011-03-14
Svårt få skriftligt besked från [...]	Norra Västerbotten	2011-03-11
Fel fokus på energipriser	Norra Västerbotten	2011-03-10
Återvinning av kärnkraftsskrot	Norra Västerbotten	2011-03-07
Absurda konsekvenser	Norra Västerbotten	2011-03-03
KOMMENTERAT	Norra Västerbotten	2011-03-03
Argument mot vindkraftspark	Norra Västerbotten	2011-03-02
Tyskt val med lärdomar för Sverige	Västerbottens-Kuriren	2011-03-30
Tack farbror Otto, men vad gör vi nu?	Västerbottens-Kuriren	2011-03-26
Sannolikhet, sanning och konsekvens	Västerbottens-Kuriren	2011-03-25
Undervattenskraftverk	Västerbottens-Kuriren	2011-03-24
Socialdemokraterna Karin Åström och [...]	Västerbottens-Kuriren	2011-03-23
Felaktiga påståenden om kärnkraftens [...]	Västerbottens-Kuriren	2011-03-22
Kärnkraften bör inte läggas ned utan [...]	Västerbottens-Kuriren	2011-03-21
Världens säkraste kärnkraftverk byggs [...]	Västerbottens-Kuriren	2011-03-19
Den fruktansvärda Japankatastrofen	Västerbottens-Kuriren	2011-03-18
Kärnkraften måste avvecklas för det [...]	Västerbottens-Kuriren	2011-03-17
Japan i svår prövning	Västerbottens-Kuriren	2011-03-15
Elpristopparna kan kapas till nästa vinter	Västerbottens-Kuriren	2011-03-15
Kärnkraften är inte värd risken	Västerbottens-Kuriren	2011-03-14
Ljusare utsikter i Storuman	Västerbottens-Kuriren	2011-03-09
Felaktig beskrivning av elmarknaden [...]	Västerbottens-Kuriren	2011-03-09
Elmarknaden fungerar ej	Västerbottens-Kuriren	2011-03-08
Skatteväxling för lägre elskatt föreslår [...]	Västerbottens-Kuriren	2011-03-04

Elpriset följd av politiska beslut	Västerbottens-Kuriren	2011-03-02
Återkommande säkerhetspolitiska [...]	Västerbottens-Kuriren	2011-03-02
Rena exportboomen	Västerbottens-Kuriren	2011-03-01
Tänk vad mänskliga rättigheter väger [...]	Västerbottens-Kuriren	2011-03-01

2010

Ett län lämpat för grön energi	Västerbottens Folkblad	2010-03-27
Stolta över bioenergi	Västerbottens Folkblad	2010-03-27
Kärnkraftssplittringen	Västerbottens Folkblad	2010-03-25
Förankrad jobbpolitik	Västerbottens Folkblad	2010-03-22
Skogen viktig för klimatet	Västerbottens Folkblad	2010-03-19
Återuppta skogsbetet	Västerbottens Folkblad	2010-03-17
Kapitalismen lider brist på självrannsakan	Västerbottens Folkblad	2010-03-15
Vill bara bidra till visfestivalen	Västerbottens Folkblad	2010-03-13
Olämplig sponsor av vis-festival	Västerbottens Folkblad	2010-03-11
Vindeln vill stå på egna ben	Västerbottens Folkblad	2010-03-04

Behöver vi vindkraften?	Norra Västerbotten	2010-03-29
Kärnkraften och framtiden	Norra Västerbotten	2010-03-25
Vi säger nej till uranbrytning	Norra Västerbotten	2010-03-24
En kärnfull energifråga	Norra Västerbotten	2010-03-23
Bonde – ett bra framtidsjobb	Norra Västerbotten	2010-03-22
Är du redo att ställa upp för kommande [...]	Norra Västerbotten	2010-03-22
Hur påverkas vi av all strålning?	Norra Västerbotten	2010-03-20
Vem vill leva med kärnkraftverk?	Norra Västerbotten	2010-03-20
Gör något för miljön	Norra Västerbotten	2010-03-19
Snabbspår till vindkraften	Norra Västerbotten	2010-03-18
Norrbotniabanan behövs	Norra Västerbotten	2010-03-17
Från eget rum till parboende	Norra Västerbotten	2010-03-13
Akut behov av ny järnväg i norr	Norra Västerbotten	2010-03-10
Medvind för vindkraften	Norra Västerbotten	2010-03-03
Inte bara miljöjippo	Norra Västerbotten	2010-03-02
Fler frågor om kärnkraft	Norra Västerbotten	2010-03-01

Ryssland i gamla fasor	Västerbottens-Kuriren	2010-03-31
Det är utan tvivel de gröna som ger [...]	Västerbottens-Kuriren	2010-03-31
Visst röstar Sandström nej till kärnkraften?	Västerbottens-Kuriren	2010-03-30
Dyr kärnkraft varken hållbar eller stabil	Västerbottens-Kuriren	2010-03-29
Rekord för miljöpolitiken	Västerbottens-Kuriren	2010-03-25
Norge klarade krisen bättre än andra länder	Västerbottens-Kuriren	2010-03-25

Oförtruten omställning	Västerbottens-Kuriren	2010-03-24
Väg fördelar mot nackdelar	Västerbottens-Kuriren	2010-03-23
Läs det finstilla om vindkraften innan [...]	Västerbottens-Kuriren	2010-03-23
Ansvarsfull energipolitik kräver [...]	Västerbottens-Kuriren	2010-03-22
Miljöpartiet vill satsa på framtidens teknik	Västerbottens-Kuriren	2010-03-19
Olika förutsättningar att bygga hållbara [...]	Västerbottens-Kuriren	2010-03-19
Kärnkraft för stabil energiförsörjning	Västerbottens-Kuriren	2010-03-17
Centerpartiet är alliansens gröna röst	Västerbottens-Kuriren	2010-03-17
Lyckas folkpartiet vinna tillbaka kvinnorna?	Västerbottens-Kuriren	2010-03-15
Vindkraften ger nog inga jobb till Holmön	Västerbottens-Kuriren	2010-03-11
Global uppvärmning en risk som ej [...]	Västerbottens-Kuriren	2010-03-11
Kärnkraft på beställning	Västerbottens-Kuriren	2010-03-10
Vi behöver både gammal och ny industri	Västerbottens-Kuriren	2010-03-02

Bilaga 2 – Protokollen (ECA)

Identiska, individuella protokoll skapades dock till respektive undersökningsår. Nedan återfinns protokollet för 2010, storleken på protokollet har dock minskats för att rymmas i dokumentet

Mars 2010	Folkbladet	Norran	VK
Vilken är den dominerande energikällan?			
Vilken artikelform förekommer den dominerande energitypen främst i?			
Hur är tonen gentemot den dominerande energitypen?			
Vilka andra energityper förekommer under månaden?			
Vilken är den generella inställningen till förnybara energiformer?			
Vilken är den generella inställningen till kärnkraft?			
Vilket perspektiv är dominerande, lokalt, regionalt eller nationellt?			